

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3354/2020. (X. 14.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	2088
3355/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2094
3356/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2099
3357/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2102
3358/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2105
3359/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2114
3360/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2117
3361/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2121
3362/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2124
3363/2020. (X. 14.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2127
5/2020. (IX. 30.) elnöki utasítás	egyesbírók kijelöléséről	2130

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3354/2020. (X. 14.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.II.37.724/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A dr. Horváth M. Gábor ügyvéd által képviselt Molnár Sándor indítványozó a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.540/2017/7. számú, a Budapest Környéki Törvényszék 7.Kf.21.700/2017/6. számú ítélete és a Kúria Kfv.II.37.724/2018/5. számú ítéletével szemben alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján.
- [2] Kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírói döntések alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.
- [3] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben az iratok szerint az eladó mint föld (termőföld) ingatlan tulajdonosa és a szerződéses vevő 2016. május 26. napján föld adásvételi szerződést kötött szántó művelési ágú ingatlan vonatkozásában, a szerződésben rögzítették a Pest Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály Állategészségügyi Osztálya PE/EA/1415-2/2016. sorszámú állattartói igazolásának a tartalmát. Az ingatlan a mező és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Fftv.) hatálya alá tartozó ingatlan, így a törvény alapján fennálló elővásárlásra jogosultak felhívása, és a mezőgazdasági szakigazgatási szerv jóváhagyása volt szükséges. A vevő mint maga is elővásárlási joggal rendelkező személy a szerződésben nyilatkozott az elővásárlási jogáról, azt elsődlegesen az Fftv. 18. § (2) bekezdés a) pontjára, másodlagosan az Fftv. 18. § (1) bekezdés d) pontjára alapította. Az indítványozó mint elővásárlásra jogosult 2016. július 29. napján kelt nyilatkozatával bejelentette, hogy gyakorolni kívánja az elővásárlási jogát, mely alapján az eljárásban ügyféli minőséget nyert, és a bírósági peres eljárások során felperesként járt el. Elfogadó nyilatkozatát az Fftv. 18. § (1) bekezdés c) pontjára, (4) bekezdés a) pontjára és a (2) bekezdés a) pontjára alapította. Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Pest Megyei Elnöksége (a továbbiakban: Kamara) megismételt eljárásban a 2016. október 4-én kelt PEOI-04834-5/2016. számú állásfoglalásával mind a vevő, mind az indítványozó földszerzését támogatta. Időközben a jegyző 2016. október 10-én megküldte az igazgatási szervnek a vevő által hozzá benyújtott, 2016. március 10-én kiállított állattartásról szóló igazolást.
- [4] A Pest Megyei Kormányhivatal mint illetékes mezőgazdasági szakigazgatási szerv az Fftv. szerinti hatósági jóváhagyási eljárásban 2017. március 27. napján kelt 570.281-5/2017. számú határozatával az adásvételi szerződést a vevővel hagyta jóvá az eladó és a vevő közötti adásvételi szerződés alapján. Az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, az első fokon eljáró Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetet a 9.K.27.540/2017/7. számú ítéletével elutasította. Az indítványozó fellebbezést nyújtott be, ebben arra hivatkozott, hogy az utóbb benyújtott vevői állattartói igazolás nem lett volna figyelembe vehető és e kör-

ben hiánypótlásra sem lett volna lehetőség, a vevő vonatkozásában ezért csak az Fftv. 18. § (1) bekezdés d) pontja szerinti ranghelyet lehetett volna értékelni; állította, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 13. § (3) bekezdése alapján az adásvételi szerződésben kellett volna rögzíteni a vevő elővásárlási jogosultságát ranghelyre és a sorrendre is kiterjedően; több lehetséges ranghely közül az indítványozó szerint csak egy jelölhető meg.

- [5] A Fétv. 13. §-ának az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben alkalmazott (3) bekezdése szerint az adásvételi szerződésben rögzíteni kell azt is, hogy a vevő elővásárlásra jogosult-e. E jogosultság fennállása esetén meg kell jelölni a szerződésben azt is, hogy a jogosultság mely törvényen, és az ott meghatározott sorrend mely ranghelyén áll fenn. A szerződésen alapuló elővásárlási jog esetén ennek tényét kell rögzíteni az adásvételi szerződésben.
- [6] A másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 7.Kf.21.700/2017/6. számú jogerős ítélete az elsőfokú bíróság ítéletét helybehagyta.
- [7] A Budapest Környéki Törvényszék jogerős 7.Kf.21.700/2017/6. számú ítéletével szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál, a Kúria a törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta.
- [8] 2. A kiegészített alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság a tartalma szerint bírálta el. Az indítványozó a panasa szerint azon okból látja alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek a Fétv. 13. § (3) bekezdés helyes értelmezését, mert annak a helytelen értelmezése és az arra épülő jogszabályellenes joggyakorlat esetén az elővásárlási joggal vissza lehet élni, illetve az elővásárlási jogot nem annak rendeltetése szerint lehet gyakorolni, illetve jogalkalmazási bizonytalansághoz vezetne. A panasz szerint az indítványozónak arra a felvetésére, hogy ha nem egy elővásárlási ranghely kerül megjelölésre a szerződésben a vevőnél, akkor a mezőgazdasági szakigazgatási szerv hogyan tud rangsort felállítani, egyetlen egy bíróság (első-, másodfok és Kúria) sem adott érdemi választ. Az indítványozó álláspontja szerint csak egyetlen egy ranghelyet lehet megjelölni, a jogszabály több helyen ranghelyről és nem ranghelyekről szól. A panasz szerint a Fétv. 34. § (1) bekezdése alapján csak a közeli hozzátartozói jogviszony igazolása tekintetében van helye hiánypótlásnak, más esetben a jogszabály ezt maga zárja ki. Az indítványozó szerint a konkrét esetben sérült a törvény előtti egyenlőség és a tisztességes eljáráshoz való jog. Az alkotmányjogi panasz hivatkozott ezzel kapcsolatban a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban és a 23/2018. (XII. 28.) AB határozatban foglaltakra.
- [9] A panasz szerint a Fétv. 13. § (3) bekezdését a Kúria ítéletében (28-as pont) akként értelmezte, hogy „[e]z a jogszabályi rendelkezés nem zárja ki, hogy az elővásárlásra jogosult valamennyi, az Fftv. 18. §-a alá tartozó és rá vonatkozó elővásárlási jogosultságot megjelölje”. Ezen jogértelmezést követte a korábbi első- és másodfokú döntés is. Az indítványozó álláspontja szerint a Fétv. fent hivatkozott 13. § (3) bekezdésének fenti, Kúria általi értelmezése sérti az Alaptörvény 28. cikkének azon előírását, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Az indítványozó álláspontja szerint a Fétv. fent hivatkozott rendelkezése egyértelműen rögzíti, hogy elővásárlási jogosultság „fennállása esetén meg kell jelölni a szerződésben azt is, hogy a jogosultság mely törvényen és az ott meghatározott sorrend mely ranghelyén áll fenn”. A Fétv. rendelkezésében a jogalkotó egyértelműen egyes számot („mely törvényen” „mely ranghelyén”) használ, nem pedig többes számot („törvényeken”, „ranghelyeken”). A jogszabályhely nem tartalmaz olyan további rendelkezést (felhatalmazást), hogy ha több ranghelyen áll fenn az elővásárlási joga, akkor akár több ranghelyet is megjelölhet. A jogszabály tehát kifejezetten egy elővásárlási ranghely megjelölését kívánja meg, egy ranghely megjelölését követeli meg az adásvételi szerződésben. Azonos személy esetében az elővásárlási ranghelyek „versengését” a jogszabály nem ismeri, a jogszabály egyetlen egy rendelkezése sem említi, hogy az adásvételi szerződés szerinti vevő több rangsor megjelölésével járhat el. Az elővásárlásra jogosultnak már az adásvételi szerződés megkötése során választania kell, hogy az elővásárlási jogát mely ranghelyre alapítja, illetve mely ranghelyen kívánja gyakorolni, és ezen egyetlen ranghelyet jogosult megjelölni. A Kúriának az a jogértelmezése, hogy több ranghelyet is meg lehet jelölni, sérti a törvény előtti egyenlőség elvét, és a tisztességes eljáráshoz való alapjogot, mert ebben az esetben lehetőség lenne arra, hogy a vevő az adásvételi szerződésben több ranghelyet is megjelöljön oly módon, hogy adott esetben az azt alátámasztó okiratokat nem nyújtja be (pl.: állattartó vagy ökológiai gazdálkodó), elriasztva ezzel más elővásárlásra jogosultakat, hiszen azok azt látják, hogy a vevő őket rangsorban megelőzi, majd azt követően, hogy más elővásárlásra jogosult nem jelentkezett, az adásvételi szerződés szerinti vevő a megjelölt elővásárlási jogosult-

ságok közül kedvezőbb ranghellyel élni nem kíván, de mivel a szerződésben több ranghely is megjelölésre került, így egy kedvezőtlenebb ranghelyen megállapításra kerülhet az elővásárlási joga.

- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a jelen alkotmányjogi panasszal támadott esetben az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelme valósult meg az által, hogy az eljáró bíróságok a Fftv. vonatkozó rendelkezéseit – figyelmen kívül hagyva az Alaptörvény 28. cikkében foglalt előírásokat – kifejezetten az azokban foglalt előírásokkal ellentétesen alkalmazták. Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény 28. cikket sérti az Fftv. 23. § (3) bekezdésének a Kúria ítéletében leírt értelmezése.
- [11] Az Fftv. 23. § (3) bekezdése értelmében, ha több elővásárlásra jogosult nyújtott be elfogadó jognyilatkozatot, a mezőgazdasági igazgatási szerv az elővásárlásra jogosultakat és az adásvételi szerződés szerinti vevőt a törvény által meghatározott sorrend alapján rangsorolja, és arról jegyzéket készít. Az Fftv. 23. § (3) bekezdése kifejezetten meghatározza, hogy a mezőgazdasági szakigazgatási szerv az eljárás mely szakaszában köteles felállítani az elővásárlásra jogosultak rangsorát, a törvény pedig egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a rangsort az előzetes jóváhagyási eljárás során kell felállítania. Az indítványozó álláspontja szerint jelen esetben, ellentétben a Kúria ítéletében foglaltakkal, nem helytálló jogszabályértelmezés az, hogy mivel a törvény máshol nem tartalmaz erre vonatkozó tiltó rendelkezést, így a mezőgazdasági szakigazgatási szerv a felállított rangsort az eljárás későbbi szakaszában is jogosult módosítani, mégpedig nyilvánvalóan az egyes érintettek további nyilatkozatai alapján, ahogyan – a panasz szerint – a jelen esetben is történt.

II.

- [12] 1. Az Alaptörvény felhívott szabályai szerint:

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- [13] 2. A Fétv.-nek a bírói döntések által az alkotmányjogi panaszban vitatottan alkalmazott, 2020. június 30-ig hatályban volt szabálya szerint:

„13. § (3) Az adás-vételi szerződésben rögzíteni kell azt is, hogy a vevő elővásárlásra jogosult-e. E jogosultság fennállása esetén meg kell jelölni a szerződésben azt is, hogy a jogosultság mely törvényen, és az ott meghatározott sorrend mely ranghelyén áll fenn. A szerződésen alapuló elővásárlási jog esetén ennek tényét kell rögzíteni az adás-vételi szerződésben.”

III.

- [14] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [15] Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be az alkotmányjogi panaszt. A támadott döntés az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslással nem támadható, peres eljárásban hozott kúriai ítélet. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott ítélettel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll, és az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkozik.
- [16] A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben eleget tesz, tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozók indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); az eljárás megindításának indokait (a bíróságok eljárása és döntése alapvető jogok sérelmét okozta), az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Kúria Kfv.II.37.724/2018/5. számú ítélete); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk

- (1) bekezdés]. Az indítvány részletes indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági döntés az indítványozók álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az indítványozó álláspontja szerint a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésbe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azzal, hogy a Fétv. 13. § (3) bekezdését önkényesen alkalmazta. Az indítványozó álláspontja szerint ezzel sérült az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésbe foglalt törvény előtti egyenlőséghez való joga. Az indítványozó a törvény előtti egyenlőséghez való jog sérelmét lényegében azzal kapcsolatban állította, hogy a Kúria önkényesen és megengedhetetlenül jogellenesen értelmezte az Fftv. és a Fétv. egyes szabályait, mely végeredményben az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését sértette.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmére nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető, önálló indokolást azzal kapcsolatban, hogy ha a szerződésben több ranghelyet jelölhettek meg, akkor a hatóság a törvény alapján miért nem tudja egyértelműen eldönteni, mely ranghelyen állapítja meg a szerződéses vevő elővásárlási joga gyakorlását, hanem a panasz az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés sérelmét lényegében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül állította. Az indítvány végül kifejezett kérelmet terjeszt elő arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [18] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A két feltétel alternatív jellegű, bármelyiknek a fennállása megalapozza a panasz befogadását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [19] Az indítványozó által előadottak az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét esetben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel. Kérdéses, hogy a kúriai ítélet [27] bekezdése, a Fétv. 13. § (3) bekezdésének azon értelmezése, amely szerint a termőföld adásvételére vonatkozó szerződésben nem egyetlen, hanem több megjelölt jogszabályhely is az elővásárlási rangsorra alkalmazható, akkor is, ha az egyik rangsor igazolásához tartozó iratot eredetileg nem, hanem csak az eljárásnak a későbbi szakaszában nyújtják be, az Alaptörvény felhívott szabályával összhangban áll-e, vagy pedig sérti az önkényes jogalkalmazás tilalmát [XXVIII. cikk (1) bekezdés] a hatályos jog alkotmányjogi panaszban állított figyelmen kívül hagyása miatt. Az indítványozó a Fétv. és az Fftv. több rendelkezése felhívása mellett részletesen kifejti, hogy a törvényben egyes számban szereplő „ranghely” szó miért nem jelenthet az adásvételi szerződés megkötése során a jogalkalmazásban több ranghelyet. Érdemi vizsgálódással dönthető el az, hogy az önkényes (*contra legem*) jogalkalmazás kivételes esete, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét meg lehet-e állapítani a jelen esetben.
- [20] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [21] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [22] 1. Az Alkotmánybíróság az indítvány érdemi vizsgálata során először áttekintette a bírói jogértelmezés főbb alkotmányos szabályait, a bíróságok *contra legem* jogalkalmazással kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlatát, melyeket végül összevetett az alkotmányjogi panasszal.
- [23] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minősége alapján vizsgálja: a tisztességes eljárás (*fair trial*) „olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes.” {6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95; legutóbb 3128/2020. (V. 15.) AB határozat, Indokolás [44]}
- [24] Az indítvány tartalmilag az eljáró bíróság ítéletének az indokolását, jogértelmezését tartja a jogszabály szövegtől elrugaskodottnak, ezért alaptörvény-ellenesnek. Az Alkotmánybíróság utal e körben arra, hogy „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvényeknek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát,

- saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.” {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23], legutóbb 3128/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [21]} Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatban utalni kell arra, hogy az Alkotmánybíróság csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazás önkényességét. A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat alapjául szolgáló ügyben a bíróság *contra legem* jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági jogsérelem szintjére (Indokolás [29]). A *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás önmagában nem alapozza meg az alkotmányellenességet. A *contra legem* jogalkalmazásnak egyben alkotmányellenesnek, azaz az Alaptörvénnyel ellentétesnek kell lennie (*contra constitutionem*) {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]; 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapította azt is, hogy „pusztán az a tény, hogy a bíróság a jogszabály céljának vizsgálata után azzal ellentétes tartalmú döntést hoz, nem eredményez minden esetben és feltétlenül alaptörvény-ellenességet. Egy ilyen követelmény a jogrend működésképeséget veszélyeztető rugalmatlanságát idézhetné elő.” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [30]; idézi: 3128/2019. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [28]}
- [25] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik „a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásait is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32], vö. 3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [26] 2. A föld mint természeti tárgy korlátozott mértékben áll rendelkezésre: nem szaporítható és nem helyettesíthető. Ebből adódik, hogy a termőföldnél a tulajdonhoz jutás lehetőségének egyenlő esélye nehezebben teremthető meg, mint más, elvben korlátlanul rendelkezésre álló javaknál. A termőföld a mezőgazdasági termelés alapja. A tulajdoni, birtoklási, használati viszonyok, a föld védelmének szabályai kialakításában meghatározó, hogy az állam milyen agrárpolitikát követ, milyen célokat érvényesít. Az elővásárlási jogra vonatkozó szabályok megalkotásával a jogalkotó azt jelzi, hogy milyen alanyi kör számára kívánja a gazdálkodáshoz szükséges termőföldterületet biztosítani, illetve másik oldalról, milyen alanyi kör számára nehezíti vagy akadályozza a termőföld tulajdonának megszerzését. A törvény számol azzal is, hogy adott esetben több ranghely alkalmazása merülhet fel termőföld adásvétele során. A vételi jog gyakorlására a kormányhivatal hívja fel a jogosultak közül az első ranghelyen álló személyt. Több, azonos ranghelyen álló elővásárlási jogosult esetén a kormányhivatal sorsolással állapítja meg a jogosultak sorrendjét a vételi jog gyakorlására. Erre 60 nap áll rendelkezésre. Ha a jogosult nem nyilatkozik, vagy úgy nyilatkozik, hogy nem kíván élni vételi jogával, akkor a mezőgazdasági igazgatási szerv a jegyzék szerint következő ranghelyen álló személyt hívja fel vételi jogának gyakorlására. A Fétv. 2020. július 1-jétől módosult. A módosított rendelkezés szerint „ha a vevő maga is elővásárlási joggal rendelkezik és az adásvételi szerződésben nem nyilatkozik a részére szerződésben meghatározott elővásárlási jogról vagy törvényen fennálló elővásárlási joga esetében arról, hogy az mely törvényen és az ott meghatározott sorrend melyik ranghelyén illeti meg, akkor a sorrendben mögötte álló elővásárlásra jogosulttal szemben később e jogára nem hivatkozhat.” A módosításhoz fűzött indokolás értelmében „a jogalkotói szándék arra irányult, hogy a vevőnek kizárólag arról kell nyilatkoznia a szerződésben, ha érvényesíteni kívánja az elővásárlási jogosultságát. Következésképpen amennyiben ilyen nyilatkozatot nem tartalmaz a szerződés, úgy a mezőgazdasági igazgatási szervnek úgy kell tekintenie, hogy a jogosultság nem áll fenn, vagy nem kívánja érvényesíteni azt.”
- [27] Az Alaptörvény 28. cikke szerint a törvénynek ezt a célját, vagyis azt, hogy a termőföld a törvényhozói szándék szerinti „erősebb” ranghellyel bíró termelőhöz jusson el, figyelembe kell venni a jogszabály alkalmazásakor. Előfordulhat, hogy a szerződéses vevő maga is elővásárlási jog érvényesítésére jogosult, esetleg több törvény alapján és több ranghelyen is. Nincs tiltó szabály a több ranghellyel rendelkező vevők kizárására, ha a szerződésben nemcsak egyetlen ranghelyet jelölnek meg. Nem lehet önkényes jogértelmezésnek tekinteni azt sem, hogy a szerződéses vevőnek az adásvételi szerződésben eredetileg is megjelölt jogosultságát a hatósági eljárásban figyelembe veszik (ezt az értelmezést erősíti a Fétv. rendelkezésének módosítása is, amely csupán a nyilat-

kozat hiányának tulajdonít jelentőséget). A tényállás feltárásának része a korábban jelzett jog igazolása utóbb: ez hozzátartozik a hatósági döntés ténybeli megalapozottságához és jogszerűségéhez.

- [28] 3. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben a bírói döntések az indítványozó érvelésével részletesen foglalkoztak.
- [29] Az elsőfokú bíróság ítélete értelmében mind az indítványozó, mind a szerződés szerinti vevő az elővásárlási jogát állattartó telep üzemeltetésére alapította, ezért a hatóságnak vizsgálnia kellett, hogy a feltételeknek az elővásárlási jogosultak megfelelnek-e. A bíróság szerint a hatóság által végzett számításból megállapítható volt, hogy az indítványozó elővásárlási jogát nem alapíthatta az Fftv. 18. § (2) bekezdés a) pontjára; a rangsor felállításánál az indítványozó mint helyben lakó szomszéd földműves volt figyelembe vehető, az indítványozót a rangsorban ezért a szerződés szerinti vevő megelőzte. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyes indokainál fogva helybenhagyta. A Fétv. 13. § (3) bekezdésének értelmezése kapcsán a Kúria hangsúlyozta, hogy az adásvételi szerződésben megjelölésre került, hogy a vevő az elővásárlási jogosultságát mely törvényen, és az ott meghatározott sorrend mely ranghelyére alapította. Ez a jogszabályi rendelkezés nem zárja ki, hogy az elővásárlásra jogosult valamennyi, az Fftv. 18. §-a alá tartozó és rá vonatkozó elővásárlási jogosultságát megjelölje. A Kúria a Kfv.II.37.607/2016/6. és a Kfv.IV.37.113/2018/6. számú eseti döntéseiben kifejtette, hogy több jogcím is megjelölhető. A felperes maga is több jogcímet jelölt meg az elfogadó nyilatkozatában ([28]). A Kúria utalt arra is, hogy a konkrét esetben nem hiánypótlás történt a szerződésben jelzett állattartói igazolás benyújtásával, hanem a tényállás tisztázására került sor.
- [30] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Fétv. 13. § (3) bekezdése ama értelmezése, amely szerint lehetőség van több elővásárlási ranghelyet is megjelölnie a szerződéses vevőnek a szerződésben, nem tekinthető a hatályos jog figyelmen kívül hagyásának.
- [31] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt elutasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/167/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3355/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.22.673/2017/12. számú felülvizsgálati részítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó képviselője (Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria Pfv.V.22.673/2017/12. számú felülvizsgálati részítélete, valamint az általa hatályában fenntartott Fővárosi Törvényszék 42.Pf.632.760/2017/5. számú részítélete, illetve a Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.P.51.080/2016/17-II. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előzményeként előadta, hogy 2006-ban a munkáltatója képviselőjében eljáró ingatlankezelővel lakásbérleti szerződést kötött, aminek alapján szolgálati lakásra jogosító munkakörbe betöltésének időtartamára a munkáltatója bérbe adott számára egy budapesti szolgálati lakást. A szerződés 13. pontja értelmében az indítványozónak a munkáltatóval fennálló munkaviszonya bármely okból történő megszűnése esetén, vagy ha szolgálati lakásra nem jogosító munkakörbe kerül, a bérleti jogviszony megszűnik.
- [4] 2016-ban a munkáltató keresetben kérte a bíróságtól, hogy kötelezze az indítványozót (és a vele együtt lakó személyeket) a szolgálati lakás elhagyására. Kérte továbbá kötelezni az alperes indítványozót az elmaradt lakás-használati, víz-, csatorna- és személyszállítási díj, valamint a jövőben felmerülő használati díj megfizetésére. Keresetét arra alapította, hogy az indítványozónak a szolgálati lakásra jogosító munkaköre 2013-ban megszűnt, és a bérleti szerződés szerint a bérleti jogviszony a szolgálati lakásra jogosító munkakör betöltése idejére szűnt. A szerződés szerint az indítványozó vállalta, hogy a munkaviszonya megszűnését követő harminc napon belül a lakást kiutalható állapotban, elhelyezési igény nélkül visszaadja. Az indítványozó e vállalásának – felszólítás ellenére – nem tett eleget. A munkáltató utalt rá, hogy bár munkaügyi bíróság jogerős ítéletével megállapította, hogy a munkáltató által gyakorolt rendkívüli felmondás jogellenes volt, de az ítélet az alperes munkaviszonyát nem állította helyre. A munkáltató szerint a munkaviszony megszűnése okán a lakás használatának joga is megszűnt, azt az alperes indítványozó jogalap nélkül birtokolja. Ennek következtében az indítványozónak a lakás-használattal kapcsolatos díjfizetési hátraléka keletkezett, melynek megtérítésére a munkáltató igényt tartott.
- [5] A Pesti Központi Kerületi Bíróság 16.P.51.080/2016/17-II. számú ítéletével kötelezte az alperes indítványozót, hogy a szolgálati lakást tizenöt napon belül az általa befogadott és vele együtt lakó személyekkel ürítse ki, és bocsássa a felperes kizárólagos rendelkezésére. Kötelezte továbbá az indítványozót, hogy tizenöt napon belül fizesse meg a felperesnek az elmaradt lakás-használati díjat. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az indítványozó a felperessel fennálló, szolgálati lakásra jogosító munkaköre betöltésének időtartamára kötött bérleti szerződést, a bérleti jogviszonya e munkakör betöltésének idejére állt fenn. A felperes az indítványozó munkaviszonyát felmondta – és annak ellenére, hogy a munkaügyi bíróság jogerős ítéletével megállapította a felmondás jogellenességét, elutasította az indítványozó munkaviszony helyreállítására irányuló kereseti kérelmét –, így az indítványozó nem tölt be olyan munkakört, ami a szolgálati lakás használatára feljogosítaná. A munkaviszony megszűnésével megszűnt a szolgálati lakás használatára feljogosító bérleti szerződés is, így az indítványozó az ingatlan jogcím nélküli használójává vált, aki annak kiürítésére köteles, illetve a lakást jogcím nélkül használó indítványozó használati díjat köteles fizetni.
- [6] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes indítványozó fellebbezett. A Fővárosi Törvényszék 42.Pf.632.760/2017/5. számú részítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének a szolgálati lakás kiürítésére kötelező rendelkezését, továbbá a sérelemdíj címén előterjesztett, és a használati díj megállapítására vonatkozó munkáltatói utasítás feltűnő aránytalanság címén történő megsemmisítésére irányuló alperesi viszontkeresetet elutasító ren-

delkezéseit. Hatályon kívül helyezte ugyanakkor az elsőfokú ítéletnek a lakáshasználati díj megfizetésére kötelező rendelkezését, továbbá a jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett viszontkeresetet elutasító rendelkezését, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, miszerint a munkaviszony megszűnésével megszűnt az alperes indítványozó – szolgálati lakás használatára vonatkozó – bérleti jogviszonya is, a lakás jogcím nélküli használójaként így az ingatlan kiürítésére köteles. Elfogadhatónak tartotta azt az alperesi hivatkozást, hogy a szerződés aláírásakor a felek nyilvánvalóan nem jogellenes megszűnési okokra kiterjesztően kötöttek megállapodást. A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) értelmében azonban a jogellenes felmondás is eredményezheti a munkajogviszony megszűntét; hiszen a munkaviszony-megszüntetés jogellenességének bíróság általi megállapítása sem jár feltétlenül azzal a jogkövetkezménnyel, hogy a munkaviszony helyreáll. Mivel a munkaügyi perben hozott jogerős ítéletben az eredeti munkakörbe való visszahelyezés iránti kérelemnek a bíróság nem adott helyt, illetve a munkáltató azonnali hatállyal mondott fel, az alperes munkajogviszonya megszűnésének napja, és ekként a szolgálati lakásra jogosító bérleti jogviszonya megszűnésének napja is a jognyilatkozat közlését követő nap volt. Erre tekintettel az ingatlan kiürítésére kötelező rendelkezést a másodfokú bíróság helybenhagyta. Megállapította ennek kapcsán, hogy az alperes a jogcím nélküli használat idejére használati díj fizetésére köteles. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a lakáshasználati díj összegére és ennek kamatára tekintettel azonban szükséges volt, a kereset e körbeni pontosítása érdekében.

- [7] A jogerős bírói döntéssel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a szolgálati lakás kiürítésére, valamint a jogcím nélküli használat idejére vonatkozó emelt összegű lakáshasználati díj megfizetésére irányuló kereseti kérelmet (a korábbi bérleti díjhoz viszonyított növekmény erejéig) a Kúria utasítsa el. Az alperes indítványozó azzal érvelt, hogy a bérleti jogviszony megszűnését a bérleti szerződés 13. pontja a „munkaviszony bármely okból történő megszűnése” esetéhez köti. A „bármely ok” kikötése abban a terjedelemben, amennyiben – bármelyik fél részéről tanúsított – a munkaviszony megszűnéséhez vezető, jogszabályba ütköző magatartásra is kiterjed, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (2) bekezdése alapján semmis. A „bármely oknak” kikötése tehát olyan terjedelemben marad érvényben, amilyen terjedelemben jogszerű magatartásokra vonatkozik. A jogszabályba ütköző kikötés semmissége folytán nem eredményezi a bérleti jogviszony megszűnését. Ha pedig a munkaviszony jogszerűtlen megszűnése nem eredményezi a bérleti jogviszony megszűnését, nincs jogalap a korábbi bérleti díj jogcím nélküli lakáshasználati díj címén történő megemelésére. Ez az értelmezés következik az indítványozó szerint a polgári jog – jogértelmezést szolgáló – rendeltetészerű joggyakorlást, a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, az elvárhatóság követelményét, a joggal való visszaélés tilalmát, a saját felróható magatartásra előnyök szerzése végett való hivatkozás tilalmát kimondó alapelveiből. Az indítványozó szerint a kiürítésre és a jogcím nélküli lakáshasználati díj címén történő bérleti díjemelésre irányuló felperesi magatartásra közvetlenül is – a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése felhívása nélkül is – alkalmazható a régi Ptk. 4. § (4) és 5. § (2) bekezdése, és a kereset ilyen alapon is elutasítható. A perben a felperes saját, jogerős bírói ítélettel megállapított felróható magatartására (jogszerűtlen felmondás) hivatkozik előnyök (lakás kiürítése, illetve emelt összegű díj) szerzése végett. A felperes a saját, munkáltatói minőségében tanúsított felróható magatartásával teremtette meg a lehetőségét annak, hogy bérbeadói pozícióból érvényesítse a bérleti jogviszony megszűnéséből fakadó jogait, egyszersmind illetéktelen előnyök szerzésével és az alperes zaklatásával és törvényes érdekei csorbításával.
- [8] A Kúria Pfv.V.22.673/2017/12. számú felülvizsgálati részítéletével megállapította, hogy a támadott jogerős részítélet nem volt jogszabálysértő, ezért azt, így annak a kiürítésre kötelező rendelkezését hatályában fenntartotta. A Kúria eljárásjogi szempontból egyedül a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése sérelmére hivatkozást tartotta a felülvizsgálati kérelem alapján érdemben vizsgálhatónak. [A régi Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint, ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. Aki maga sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a másik fél felróható magatartására hivatkozhat.] A Kúria ennek kapcsán rámutatott arra, hogy a felek között két jól elkülöníthető jogviszony állt fenn, az indítványozó alkalmazását biztosító munkaviszony, és az erre tekintettel a lakhatását biztosító polgári jogi jogviszony. A munkaügyi perben meghozott másodfokú ítélet tartalmazta, hogy jöllehet az indítványozó keresete a munkaviszonya helyreállítására is irányult, e kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította. Az alperes a munkaügyi perben ezt az ítéleti rendelkezést nem fellebbezte meg, az első fokon jogerőre emelkedett. Az al-

peres tehát a munkaviszonya megszűnését tudomásul vette. Ennek számára kedvező pénzbeli térítést biztosító jogkövetkezményeit elfogadta. A munkaügyi bíróság – a munkaviszony megszűnésének jogkövetkezményeire is kiterjedő – ítéletére figyelemmel nem lehet úgy tekinteni, hogy a munkaviszony jogellenes felmondása miatt a lakásbérleti szerződésben meghatározott bontó feltétel nem következett be. Ellenkezőleg, a munkaügyi perben dőlt el, hogy a polgári jogi szerződésben rögzített bontó feltétel bekövetkezett-e. A munkaviszony megszüntetésének jogellenessége csak a munkaügyi perben volt vizsgálható. A polgári perben a polgári jogviszonyra vetítve már csak az volt releváns tényként figyelembe vehető, hogy a szolgálati lakás bérleti szerződésének 13. pontjában meghatározott bontó feltétel bekövetkezett. Amikor tehát a felperes a lakás visszaadását kérte, nem tett mást, mint a bérleti szerződés teljesítésére vonatkozó igényét érvényesítette. A szerződés 14. pontja szerint a lakásbérleti jogviszony megszűnése miatt kérte a bérlemény visszaadását. A felperes munkáltatónak e magatartása pedig a Kúria szerint nem sértette a régi Ptk. 4. § (4) bekezdését.

- [9] Ezt követően fordult az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján a kúriai döntéssel, illetve rajta keresztül az első- és másodfokú ítélettel szemben az Alkotmánybírósághoz, azt állítván, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérült. Az indítványozó érvelése szerint e jogát sértette, hogy a másodfokú jogerős és a kúriai felülvizsgálati ítélet érdemben nem reagált minden tekintetben a polgári anyagi jogi hivatkozásaira. Szerinte a kúriai ítélet indokolásának 34. pontja iratellenesen tartalmazza, hogy nem jelölte meg a régi Ptk. 200. § (2) bekezdésére való hivatkozás kapcsán, hogy az indítványozó álláspontja szerint mely jogszabályba ütközik a szerződéses rendelkezés. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy más – és az ítéleti indokolásban nem cáfolt – logikát követve a bírósági eljárásban azt állította: a „bármely okból” kitétele a szerződésnek annyiban (részlegesen érvénytelen) jogszabályba ütköző és így semmis, amennyiben jogellenes magatartásokat ölel fel, tehát a bíróságnak olyan jogértelmezést kell követnie, ahol a „bármely okból” nem lehet hivatkozási, jogkeletkeztetési alap jogszabályba ütköző magatartásokra. Konkrét esetben tehát nem terjed ki a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 33.M.1379/2013/44. számú ítéletének alapját képező munkajogi normába ütköző magatartásra.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a másodfokú jogerős és a kúriai felülvizsgálati ítélet kapcsán azt is kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok egyáltalán nem vették figyelembe, hogy a másodfokú tárgyalásig jogi képviselő nélkül járt el, perbeli nyilatkozatait nem ennek megfelelően, tartalmilag értékelték. A kúriai felülvizsgálati ítélet egyáltalán nem reagált a felülvizsgálati tárgyaláson az indítványozó jogi képviselője által előadott érvelésre. E vélt sérelmei kapcsán azonban az indítványozó nem hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére, a vélt alaptörvény-ellenességet részletesen nem indokolta.
- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [12] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai részítélettel zárult ügyben alperes volt, számára hátrányos döntés született, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [13] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria részítéletének kézbesítése 2019. december 6-án történt, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. január 28-án nyújtotta be közvetlenül az Alkotmánybíróságon) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai részítéletet támadta az ügy érdemében hozott első- és másodfokú ítéletre kiterjedő hatállyal.
- [14] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]] Az indítványozó csak állította, hogy az eljáró bíróságok

- a perbeli nyilatkozatait tartalmilag nem értékelték, a Kúria az indítványozó jogi képviselője által előadott érvelésre nem reagált. Ennek kapcsán azonban nem indokolta a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét. Ezt figyelembe véve az indítvány ezen elemének érdemi alkotmányossági vizsgálatára nem kerülhetett sor.
- [15] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálat a Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott döntését, illetve rajta keresztül a hatályában fenntartott jogerős részítéletet, valamint az elsőfokú ítéletet támadta. Az indítványozó a Kúria részítélete, és rajta keresztül a támadott ítéletek kapcsán azért kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmének megállapítását, mert szerinte a kúriai felülvizsgálati részítélet nem reagált minden tekintetben a polgári anyagi jogi hivatkozásaira, különösen a régi Ptk. 200. § (2) bekezdésére való hivatkozására. A Kúria felülvizsgálati részítélete indokolásának [34] bekezdésében ugyanakkor rögzítette mindenképp azt, hogy: „A régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi hivatkozás nem volt vizsgálható, egyrészt mert a bérleti szerződés érvénytelensége nem volt az első- és másodfokú eljárás tárgya, így ezzel a jogerős ítélet nem foglalkozott, mert nem kellett foglalkoznia.” A Kúria ezt követően mutatott rá arra, hogy „a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségre hivatkozás esetén a fél köteles megjelölni, hogy álláspontja szerint mely jogszabályba ütközik a szerződés, illetve hogy az érvénytelenség mely jogkövetkezményét vonja maga után. Ezt az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem tette meg.” Az indítványozó alkotmányjogi panaszában tehát a Kúria érvelésének az utóbbi elemét kifogásolta, mely a támadott kúriai részítéletnek a másodlagos érve volt annak alátámasztására, hogy a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi hivatkozás a konkrét felülvizsgálati eljárásban miért nem volt vizsgálható; az elsődleges érvet az indítványozó egyáltalán nem sérelmezte. Összességében pedig az indítványozó indítványa a Kúria részítélete [34] bekezdése kapcsán voltaképpen nem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetett fel, hanem az érintett törvényi rendelkezés konkrét esetre való alkalmazását hiányolta a felülvizsgálati eljárásban.
- [17] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valószínűleg e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmének keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére [lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]]. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következésképpen a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel [lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [18] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában és az 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/191/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3356/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 218. § (1) és (4) bekezdései, 219. § (1)–(4) bekezdései és a Kúria Pfv.IV.21.470/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szűcs András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az egyedi ügyben felperesként vett részt. Édesanyja az egyedi ügy alperesének szervezeti egységeként működő kórházban hunyt el. Az indítványozó testvére „kórbonctani vizsgálat elrendelése/mellőzése” tárgyú nyomtatványban kérte az elhunyt kórbonctani vizsgálatának mellőzését. A kezelőorvos, az osztályvezető főorvos és a patológus szakorvos ennek ellenére egyaránt kórbonctani vizsgálatot javasoltak, a kórház vezetője pedig elrendelte azt. A vizsgálat megerősítette a korábban már leírt közvetlen halálokot, a megelőző állapotot és az alapbetegséget. A boncolási jegyzőkönyv belszervi leírásában adminisztratív hiba folytán a férfi nemre jellemző szervekre (prosztata, herék) vonatkozó leírás is szerepelt.
- [3] Az indítványozó keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes kegyeleti jogot sértett, egyúttal 1 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Az első fokon eljáró Kecskeméti Törvényszék helyt adott az indítványozó kereseti kérelmének és megállapította a kegyeleti jog megsértését, továbbá 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 219. § (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesülése következtében el lehetett tekinteni a kórbonctani vizsgálatról, az nem volt kötelező. A vizsgálatot az elhunyt rokonai kifejezetten (írásos nyilatkozatban) elleneztek, azt törvény nem írta elő kötelező jelleggel, ezért a törvényszék úgy foglalt állást, hogy arra a törvényi előírásokkal szemben került sor.
- [5] A törvényszék mérlegelése során figyelemmel volt arra, hogy az elhunyt felboncolására a hozzátartozók kérése ellenére került sor, továbbá arra, hogy a hozzátartozóknak az elhunyt „testi valóságát, női, anyai lényét sértő” megállapításokkal kellett szembesülniük a gyász pillanatában, ezekre tekintettel a sérelemdíj összegét 500 000 Ft-ban határozta meg.
- [6] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó és az alperes is fellebbeztek. A Szegedi Ítéletábrla mellőzte az elhunyt kórbonctani vizsgálatának elvégzésével megvalósított személyiségi jogsértés megállapítását, a sérelemdíj összegét pedig 200 000 Ft-ra szállította le. Ítéletének indokolása szerint az Eütv. 219. § (2) bekezdésében foglalt feltételek konjunktívák, közülük a d) pontban foglalt feltétel – a fekvőbeteg-gyógyintézetben elhunyt esetén a kezelőorvos és a patológus szakorvos a kórbonctani vizsgálatot nem tartják szükségesnek – nem valósult meg, ezért a boncolás nem volt mellőzhető. Ez a körülmény kizárja a személyiségi jogsértés megvalósulását, mert a boncolás nem volt törvénytelen. Az ítéletábrla szerint nem valósult meg az Eütv. 219. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltétel – a halál oka egyértelműen megállapítható – sem, mert a kórbonctani vizsgálat napján készült jegyzőkönyvben szereplő „lehetett” szó bizonytalanságot tükröz. Mindezek miatt a boncolás elvégzése tekintetében nem valósult meg személyiségi jogsértés.
- [7] Az ítéletábrla a személyiségi jogsértést csak a kegyeleti jog megsértésében látta megállapíthatónak. Ezzel összefüggésben a sérelemdíj összegének meghatározása során figyelemmel volt arra, hogy az alperes a kegyeleti jog megsértéséért sajnálkozását fejezte ki és elnézést kért a pert megelőzően. Ezért szállította le a sérelemdíj összegét 200 000 Ft-re.

- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. Kérte annak megállapítását, hogy a boncolás törvénysértő volt, és ezzel az alperes kegyeleti jogot sértett, valamint erre tekintettel kérte a sérelemdíj 1 000 000 Ft és kamatai összegére történő felemelését. A felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint az Eütv. 219. § (2) bekezdésében foglalt feltételek maradéktalanul fennállnak, emellett a törvény 219. § (3) bekezdése alapján is el kellett volna tekinteni a boncolástól.
- [9] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában egyetértett az ítélőtáblával abban, hogy nem lehetett megállapítani az Eütv. 219. § (2) bekezdés *b)* és *d)* pontjaiban rögzített feltételek teljesülését.
- [10] 2. Az indítványozó ezek után nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz hiánypótlással kiegészített alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény II. cikkének, valamint III. cikk (2) és (3) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria felülvizsgálati ítéletének megsemmisítését – a Szegedi Ítélőtábla, valamint a Kecskeméti Törvényszék ítéleteire kiterjedően –, továbbá kérte az Eütv. 218. § (1) és (4) bekezdésének, valamint 219. § (1)–(4) bekezdéseinek megsemmisítését is.
- [11] A panaszban előadottak értelmében az indítványozó kegyeleti jogát mint az emberi méltósághoz való jog rész-jogát sértik a per során hozott ítéletek, mert nem voltak tekintettel arra, hogy az alperes szervezeti egységeként működő kórház jogszabályba ütköző boncolást végzett, továbbá a nemiség megsértésével súlyos személyiségi jogsérelmet követett el. Ez az eljárás ellentétes az Alaptörvény II. cikkével.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény III. cikk (2) bekezdését sértette, hogy az elhunytan hozzátartozói engedélye nélkül végeztek boncolást, mert így önkéntes hozzájárulás nélkül került sor orvosi, illetve tudományos kísérletre. A kórbonctani vizsgálat elrendelését orvosi szakmai szempontok sem indokolták. Az Alaptörvény III. cikk (3) bekezdésének sérelmét az indítványozó abban látta megvalósultnak, hogy a holttestet haszonszerzési céllal használták fel. Álláspontja szerint az egészségügy – ezen belül a boncolások is – kvótarendszerben működnek, és az Egészségbiztosítási Pénztár boncolásonként mintegy 200 000 Ft összeget utal az azt végző egészségügyi intézménynek, ezért a haszonszerzési motiváció nyilvánvaló, a per során hozott ítéletek pedig ezt az alaptörvény-ellenes állapotot erősítették meg.
- [13] Az Eütv. támadott rendelkezéseinek megsemmisítését azért kéri az indítványozó, mert álláspontja szerint e rendelkezések alkalmazása eredményezte a kegyeleti jog sérelmét.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.
- [15] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja értelmében az alkotmányjogi panaszban tartalmaznia kell azt, hogy a sérelmezett jogszabály, illetve bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [16] A panasz sem az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti, sem 27. § (1) bekezdése szerinti részében nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető érvelést arra nézve, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések, illetve bírói döntések miért sértik az Alaptörvény III. cikk (2) és (3) bekezdéseiben foglalt tilalmakat. Az indítványozó nem fejt ki sem azt, hogy a kórbonctani vizsgálatnak az ügyben irányadó törvényi szabályozása miatt zárja ki általánosságban (és ebből következően az indítványozóra, illetve az elhunyt emlékére nézve sérelmes módon), hogy a kórbonctani vizsgálat tájékoztatáson alapuló, önkéntes hozzájárulással történjen, sem azt, hogy a támadott jogszabályi rendelkezéseket alkalmazva a konkrét ügyben eljáró bíróságok miért sértették meg az Alaptörvény e tilalmát. Az Alaptörvény III. cikk (3) bekezdése által tiltott haszonszerzéssel összefüggésben a panasz csak általános spekulációt tartalmaz. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra is, hogy a panaszban állított haszonszerzési cél fennállása olyan ténykérdés, ami nem az alkotmányjogi panasz eljárásban, hanem a rendes bíróságok eljárásában lenne vizsgálható.
- [17] A panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részében az Alaptörvény II. cikkével összefüggésben sem tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti, alkotmányjogilag értékelhető érvelést. Az indítványozó nem ad elő olyan indokot, amely alátámasztaná azt, hogy az Eütv. támadott rendelkezései olyan korlátozást tartalmaznak, amely az egyedi ügyben alkalmazva az elhunyt kegyeleti jogának sérelméhez vezetett.
- [18] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [19] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatosan felidézi a tisztességes bírósági eljárással összefüggésben megfogalmazott elvét és gyakorlatát, mely szerint nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok

indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszköze-nek, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.

- [20] A jelen ügyben előadott alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti részében valójában a bíróságok által elvégzett mérlegelés felülbírálatára irányul. A meghozott ítéletek alapján a per két fő kérdése az volt, jogsértő módon végezték-e el a boncolást, illetve kegyeletsértő volt-e a boncolási jegyzőkönyvben szereplő tévedés. E kérdések megválaszolásától függött, hogy lehet-e helye a sérelemdíj megítélésének. Az utóbbi esetben mindhárom ítélet szerint van helye sérelemdíjnak, az előbbi esetben azonban a jogerős ítélet, valamint a felülvizsgálati ítélet arra a következtetésre jutott, hogy a kórbonctani vizsgálat elvégzésének törvényi feltételei fennálltak, de legalábbis azt a törvény nem zárta ki, jogsértés ezért nem merült fel. A panaszban foglaltak ennek a mérlegelésnek és jogértelmezésnek az Alkotmánybíróság általi felülbírálatára irányulnak, ezt azonban az Alkotmánybíróság a fent kifejtettek tekintetével nem végezheti el.
- [21] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, továbbá egyéb okból nem felel meg a törvényi feltételeknek, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/218/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3357/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pvf.I.20.598/2018/13. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.887/2016/41/IX. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pvf.I.20.598/2018/13. számú és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.887/2016/41/IX. számú ítéletével szemben a Fővárosi Törvényszék útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pvf.I.20.598/2018/13. számú ítélete és a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.887/2016/41/IX. számú ítélete sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében elismert tulajdonhoz fűződő jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt tisztességes tárgyaláshoz illetve jogorvoslathoz való jogait. Az indítványozó ilyen alaptörvényi hivatkozások mentén kezdeményezte a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó ezen kívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére.
- [3] 1.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó, közös tulajdon megszüntetése miatt indított polgári peres eljárás felperese (a továbbiakban: felperes vagy indítványozó). A bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1/2, az I. és II. rendű alperesek 1/4-1/4 arányú tulajdonosai a perbeli ingatlanok. A felperes végleges keresete szerint a közös tulajdon megszüntetését az alperesek illetőségének magához váltása útján kérte. Az alperesek a közös tulajdon megszüntetését nem ellenezték, azonban elutasítani kérték a felperes által történő megváltást és az ingatlan természetben történő megosztását indítványozták.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek közös tulajdonát a keresettel kért módon szüntette meg.
- [5] Az I. rendű alperes és a felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a szakértői bizonyítás kiegészítése után meghozott ítéletével a per főtárgya tekintetében megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és a keresetet elutasította, mellőzte a viszontkereset elutasításáról és a viszontkereseti illeték viseléséről szóló rendelkezéseket, egyebekben – a perköltség vonatkozásában – helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [6] A jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élő felperes elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalát kérte. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság azonban a jogerős ítéletet a jelen alkotmányjogi panaszindítvánnyal támadott, Pvf.I.20.598/2018/13. számú ítéletével hatályában fenntartotta.
- [7] 1.2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében elismert tulajdonhoz fűződő joga sérelmére, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt tisztességes tárgyaláshoz, illetve jogorvoslathoz való jogai sérelmére hivatkozik. Az indítványozó a tulajdonhoz fűződő jogának sérelmét – alkotmánybírósági és európai emberi jogi bírósági eseteket felidézve – elsősorban arra alapozza, hogy a pervezettség befolyásolta a perköltségteljesítési kötelezettséget. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság döntése iratellenes, így az önkényes mérlegelés tilalmába ütközik. A tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét elsősorban a megváltásra irányuló kereset elutasítására, a bizonyítás elmaradására, a nem megfelelő, önkényes tényállás-mérlegelésre, új tényállítások és bizonyítékok – perrendtartási korlátok ellenére történő – bírósági befogadására, továbbá az eljárás elhúzódására alapozza.

- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [9] 3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság feltételei vagyis jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [10] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében az ítélkező bíróság bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje, és ezzel együtt jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki jogi álláspontját, valamint ennek megfelelően saját maga dönthessen a tényállás megállapításáról. Az eljáró bíróság által elfogadott jogértelmezés és a bizonyítékok mérlegelésének ilyen felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelt jogot nem sért {lásd például: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett az Alkotmánybíróság megítélése szerint a panasz valójában a bírói döntések ismételt felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panaszban előadott kifogások nem vetnek fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyeket, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntéseket. Az Alkotmánybíróság emellett az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket a jelen ügyben nem értékelte olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéseként sem, amely érdemi alkotmánybírói eljárásra okot adhatna {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb megerősítette: 3186/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.
- [13] Mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt visszautasította, így okafgoyottá vált az indítványozó abbéli kezdeményezése, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel az első fokon eljáró bíróságot a panaszban támadott bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztésére {elsőként lásd: 3097/2015. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [21]; majd legutóbbról: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [13]}.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1522/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3358/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.604/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók [SMART FOOD INNO Kutatás-fejlesztési Kft., 4027 Debrecen, Hősök útja 1-3. korábbi név: Alpriv Kft. (a továbbiakban: Indítványozó I.); Sax Invest Kft., 4027 Debrecen, Honvédtemető u. 55. (a továbbiakban: Indítványozó II.); Hajdúsági Sütődék Zrt., 4027 Debrecen Hősök útja 1-3., (a továbbiakban: Indítványozó III.), egy magánszemély indítványozó (a továbbiakban: Indítványozó IV.), és egy másik magánszemély indítványozó (a továbbiakban: Indítványozó V.)] jogi képviselőjük (Dr. Halmos Ügyvédi Iroda, ügyintéző ügyvéd: dr. Halmos Tamás) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő, melyben kérték a Kúria Pfv.IV.20.604/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és semmisítését. Az indítványozók a kifogásolt bírói döntést ellentétesnek vélték az Alaptörvény VI. cikk (1) és (2) bekezdéseiben, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, továbbá a XXVIII. cikk (1), (2) és (7) bekezdéseiben foglaltakkal.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló személyiségi jog megsértése és kártérítés iránti peres eljárás szempontjából releváns tényállás szerint az Alföld Fűszért Vállalatot az Állami Vagyonügynökség (a továbbiakban: ÁVÜ Rt.) a vállalat elégtelen működése miatt 1993. december 31-én részvénytársasággá alakította, majd (figyelemmel arra, hogy a cég eredményei nem javultak) 1994. szeptemberében a részvényeit értékesítette. Ennek során az Indítványozó I. (még a korábbi névén) 25 százalék+1 szavazatot szerzett (melyhez E-hitelt vett fel a Magyar Kereskedelmi Banktól), míg a további részvényeket az ÁVÜ Rt. és a dolgozói MRP szervezet birtokolta. 1994 végére az Rt. kötelezettségei 823 millió Ft-ot tettek ki, melyből 529 millió Ft rövid lejáratú bankhitel volt. 1995 februárjában a Magyar Hitelbank 50 millió Ft-os inkasszót nyújtott be, továbbá a Magyar Kereskedelmi Bankkal együtt zálogjogukat is érvényesítették a részvénytársaság saját tulajdonú készleteinek nyolcvan százaléka zár alá vételével. Az ebből befolyó összeg hatvan százalékát kényszertörlésként a bankoknak utalták át, így a részvénytársaság csak a fennmaradó negyven százalékkal rendelkezhetett. Majd az Rt. tevékenységét hitelező öt bank kivonult a cég finanszírozásából. A kényszertörlések hatására az Rt. hitelállománya 27,3 millió forintra csökkent, azonban ezzel egyidejűleg az Alföld Fűszért Rt. szállítói felé nem tudott fizetni, ezért azok többsége beszüntette felé a szállítást (mivel az Rt. tartozása felénk 253 millió Ft-ról 453 millió Ft-ra emelkedett). Az Rt. 1995 májusára elveszítette a működőképességét. Az Indítványozó I. (1 760 000 Ft törzstőkéjű, 162 450 000 Ft névértékű Alföld Fűszért részvényből álló) üzletrészt egy kft. 1995 májusában adásvétel keretében megvásárolta, így egyszemélyes tulajdonosá vált az Indítványozó I.-ben. Ezt követően az Indítványozó V.-öt 1995. május 29-én vezérigazgatónak választották az Alföld Fűszért Rt.-ben. 1995 június 6-án az Indítványozó II.-t (még korábbi névén) bejegyezték a cégjegyzékbe egyszemélyes társaságként, amelynek alapítója a fent említett kft., míg tulajdonosa hatvan százalék arányban az Indítványozó V. volt. Ennek az 1992-ben alapított cégnek a tulajdonosa a 2001. december 18-i végelszámoláskor kilencven százalékban Indítványozó V., míg tíz százalékban az Indítványozó IV. volt. Egy nappal később a kft. törzstőkeemelését hajtott végre az Indítványozó I. 1 670 000 Ft-os üzletrészeinek a 162 450 000 forintra felértékelt apportálásával, míg az alapításkori 1 000 000 Ft törzstőkét visszautalták az alapító kft.-nek. Indítványozó II. az Alföld Fűszérttől „átvette” a jelzálogjoggal nem terhelt vagyontárgyakat, továbbá a dolgozókat, tehát az Alföld Fűszért Rt. 1995. július 5-én és augusztus 31-én eszközöket apportált az Indítványozó II. kft.-be, amellyel az gazdagodott. Míg 1995. június 6-án két cég, 1995. június 30-án egy további, és szeptember 7-én szintén egy másik cég felszámolási kérelmet nyújtott be az Alföld Fűszért Rt. ellen.

- [3] Az Indítványozó V. és a már említett kft. ügyvezető igazgatója ellen többen (pl. az ÁVÜ Rt.), továbbá az Alföld Füzért Rt. ellen is feljelentést tettek, melyek alapja az volt, hogy az Alföld Füzért Rt. tartozásait nem egyenlítette ki, egyes hitelezőket jogtalan előnyben részesítettek, a fennmaradó vagyont a saját cégükbe mentették át. A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1995. október 4-i keltű, 1995. december 7-én jogerőre emelkedett végzésével megállapította az Alföld Füzért Rt. fizetéseképtelenségét és elrendelte a cég felszámolását.
- [4] 1.2. A Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság 1995. október 24-én nyomozást rendelt el az Alföld Füzért Rt. ügyében tartozás fedezetének elvonása és más bűncselekmények alapos gyanúja miatt, melynek keretében 1995. november 29-én iratokat foglalt le az Alföld Füzért Rt. és az Indítványozó II. irodáiban. Az érintettek nem éltek panasszal az iratok lefoglalása iránt. Az Indítványozó V.-öt, továbbá az Alföld Füzért Rt. és az Indítványozó II. többi vezetőjét 1995. november 30-án őrizetbe vették. Az Indítványozó V. 1995. november 30-tól őrizetben volt, míg 1995. december 1-től 1996. február 5-ig előzetes letartóztatásban volt, a gyanúsítás szerint különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette, csődbüntett, hitelező jogtalan előnyben részesítése, illetve tartozás fedezetének elvonása miatt indítottak nyomozást, majd azt kiterjesztették a valótlan érték megjelölésének büntetése is. A nyomozás során a rendőr-főkapitányság iratokat szerzett be, tanúkat hallgatott ki és szakértőt rendelt ki. Az Indítványozó V. előzetes letartóztatásáról a Debreceni Városi Ügyészség döntött. A Debreceni Városi Bírósághoz 1996. október 22-én nyújtott be vádiratot a Debreceni Városi Ügyészség. Végindítványában (1999. július 1.) az ügyészség az addig előadott vádirati tényállást jelentősen módosítva az Indítványozó V. vonatkozásában arra tett indítványt, hogy hitelező jogtalan előnyben részesítésének vétségében mondja ki bűnösnek a bíróság.
- [5] A Debreceni Városi Bíróság az 53.B3210/1996./105. számú, 1999. július 5-én jogerőre emelkedett ítéletével a vád alól az Indítványozó V.-öt felmentette. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy a tartozás fedezetének elvonása büntett vonatkozásában a fedezet kikötésének hiányában nem valósult meg a bűncselekmény egyik tényállási eleme, míg a csődbüntett esetében (a tárgyalási szakban kirendelt szakértő véleményre alapítva) nem volt elkövetési magatartás. A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette vonatkozásában az akkor hatályos gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény szabályainak be nem tartása, az Alföld Füzért Rt. részvényeinek elértéktelenedése, és egy bizonyos összegű leltárhiány bekövetkezése megállapítható volt, de ezen események és az Indítványozó V., valamint a további vádlottak magatartása között az okozati összefüggés – a bíróság szerint – kétséget kizáró módon nem volt bizonyítható.
- [6] A folyamatban volt büntetőeljárás ideje alatt a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság munkatársai több sajtónyilatkozatot tettek, amelyekre tekintettel számos sajtóorgánum foglalkozott a fentiekben ismertetett büntetőeljárással. Emellett a tájékoztatás körében az ügyészség is adott ki az ügyben sajtóközleményeket. Az Indítványozó V. a felmentését követően kártalanítási eljárást indított a fogvatartása miatt, melyben született elsőfokú ítélet 3 millió Ft, valamint annak kamatai és perköltség megfizetésére kötelezte a Magyar Államot. Annak indokolása szerint az Indítványozó V. jelentős szerepet töltött be a megye üzleti életében, ezt továbbá a banki világban betöltött jóhírve sérelmét értékelve. A Legfelsőbb Bíróság mint másodfokú bíróság ítéletével a marasztalási összeget 1 500 000 Ft-ra leszállította, mivel érvelése szerint kizárólag az előzetes letartóztatással összefüggésben keletkezett hátrányok miatt érvényesíthető kártalanítás.
- [7] 1.3. Az indítványozók felperesként 2002. július 3. napján kártérítés iránti terjesztettek elő keresetet (melyet többször módosítottak) a Legfőbb Ügyészség mint I. rendű alperes és a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság mint II. rendű alperes ellen, melyet a Fővárosi Törvényszék 2.P.26.139/2002/197. számú ítéletével azzal utasított el, hogy nem állapította meg, hogy a felperesek által állított kár a büntetőeljárással, illetőleg az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben állna. A kár valójában ugyanis az Alföld Füzért Rt. felszámolásából ered, amelynek a társaság fizetéseképtelensége volt a kiváltó oka, míg az Indítványozó I-II-III. nem vagyoni kára bizonyítatlan maradt. A Fővárosi Ítéltábla 9. Pf.21.470/2012/13. számú végzésével a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, mivel azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság részben pontatlan, és ekként elbírálhatatlan kereseti kérelmeket tárgyalt. Az indítványozók nem jelölték meg, hogy káraik milyen tények alapján állapíthatók meg, így ez alapján az okozati összefüggés nem volt vizsgálható.

- [8] 1.4. Jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló, a Fővárosi Törvényszék 28.P.21.333/2013. számon újraindult eljárása során az indítványozók mint felperesek a keresetüket több esetben módosították. Általánosságban ugyanakkor egyaránt kérték személyiségi jogaik megállapítását, valamint vagyoni és nem vagyoni káruk megtérítését, összesen 2 006 270 000 Ft összegben, ezek megfizetésére kérték kötelezni az I. és a II. rendű alpereseket. Az indítványozók a személyiségi jogsértés megállapítására irányuló kereseti igényeiket arra alapították, hogy bár az alperesek a büntetőeljárás aktuális állásáról a tényeknek megfelelően tájékoztatták a sajtót, azonban a nyomozásról való híresztelés azért sértő és jogellenes, mert maga a nyomozás jogellenes volt. Azzal, hogy a közlemények a nyomozást jogszerűnek tüntették fel, ez a körülmény alkalmas a felperesek személyiségi jogsérelme előidézésére. Kártérítési keresetüket arra alapították, hogy az alperesek kirívóan szakszerűtlen és koncepciózus büntetőeljárást folytattak le, ezért magatartásuk felróható. E körben kiemelték a nyomozást felügyelő és a vádemelést előkészítő, majd a vádiratot benyújtó ügyész más eljárásokban tett vallomását. Továbbá álláspontjuk szerint vagyoni káraik merültek fel, mert a büntetőeljárás megakasztotta és meghíúsította az Alföld Fűszért Rt. adósságrendezi programját, és a reorganizációt, ez vezetett az Alföld Fűszért Rt. felszámolásához, illetve a Mega Plusz Kft.-be átszerződő üzleti modell meghíúsulásához. Így a keresetben megjelölt káruk az Alföld Fűszért Rt. részvényeinek elértéktelenedéséből, a reorganizációba befektetett eszközök elvesztéséből, valamint az esetleges sikeres reorganizáció alapján befolyt jövedelem elvesztéséből eredeztették. Nem vagyoni kártérítésre vonatkozó keresetük alapjaként azt jelölték meg, hogy az Indítványozó V.-tel szembeni büntetőeljárás valamennyi általa vezetett gazdasági társaságra kihatott, így a velük szembeni üzleti bizalom csökkent, amely független volt attól, hogy az Indítványozó V.-öt végül felmentették, ugyanis a megindult büntetőeljárás ténye alkalmas volt az üzleti bizalom megingatására. Az egyes indítványozók vonatkozásában pedig külön rögzítette, hogy mely felperesek milyen összegű kártérítésre tartanak igényt.
- [9] Az alperesek az indítványozók keresetének elutasítását kérték, vitatva, hogy bármilyen jogellenes magatartást követtek volna el, mivel az eredménytelen vádemelés önmagában még annak nem tekinthető. Vitatták továbbá, hogy eljárásuk személyiségi jogsérelmet okozott volna, továbbá előadták, hogy a sajtó a büntetőeljárás állásáról az akkori helyzetnek megfelelően tájékoztatót.
- [10] Az elsőfokú bíróság az indítványozók keresetét elutasította. Indokolásában részletesen kifejtette, hogy a jogerős felmentéssel végződő büntetőeljárások a bírói gyakorlat értelmében nem eredményezik automatikusan az eljáró szervek kárfelelősségét, ez csak felróható magatartás, így például szakszerűtlen eljárás esetén lenne megállapítható. Az alperesi felróhatóság részletes vizsgálatát elvégezve kitért – többek között – arra, hogy a büntetőeljárás kivételesen csak akkor lehet jogellenes, ha annak megindítása jogellenesen történik, így pl. a nyomozóhatóság nem a hatáskörében jár el, nyilvánvalóan alaptalanul indítanak büntetőeljárást, vagy kivételesen a hatáskörével visszaélve rendeltetésellenes céllal indítja meg a büntetőeljárást. Ez esetben sem a büntetőeljárás maga, hanem annak megindítása a károkozó magatartás. Így az indokolás szerint a kereseti kérelemben felróható magatartásként megjelölt büntetőeljárás egésze nem lehet felróható, a kártérítési kereset már ezért is alaptalan.
- [11] Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a büntetőeljárás a hitelezők és az Alföld Fűszért Rt. egyik tulajdonosa feljelentése alapján indult, és nem lehetett kétségtelenül kizárni a bűncselekmény elkövetését, így a II. rendű alperes ügy járt el, ahogy az adott helyzetben a büntetőeljárás törvény alapján elvárható. Ebben a körben az iratok megvizsgálása, az érintettek meghallgatása nem tekinthető szakszerűtlen magatartásnak. Hangsúlyozta továbbá, hogy a felperesek sem az iratok lefoglalásával, sem annak módjával szemben nem éltek jogorvoslattal, ezért ezzel összefüggésben kárigényt nem érvényesíthetnek. Megállapította továbbá, hogy önállóan az iratok lefoglalása nyomán bekövetkező kárt a felperesek nem tudtak meghatározni. A nyomozás és a vádemelés során eljáró ügyésznek a vele szemben folytatott fegyelmi eljárást követő eljárásokban előadott nyilatkozataival összefüggésben hangsúlyozta, hogy a nyomozóhatóság felróhatóságának bizonyítására egy-egy szöveggörnyezetből kiragadott, ismeretlen körülmények közötti kijelentés nem alkalmas. Ugyanakkor nem felróható az ügyésznek, hogy az ügy társadalmi jelentőségére tekintettel úgy tekint az esetre, mint ami példa a bűnüldöző szervek és a társadalom tagjai számára, különösen, ha a tárgybéli cselekmény esetében még nincs bírói gyakorlat. Utalt továbbá arra, hogy a nyomozóhatóságnak és az ügyésznek a bűncselekmények felderítését és a szakszerű vádemelést kell elvégeznie, a bűnösségről nem neki kell meggyőződnie, az a bíróság feladata.

- [12] Az elsőfokú ítélet indokolása kiemelte továbbá, hogy a büntetőeljárás eredményességéhez fűződő olyan felelősségnek, amely alapján a bűnüldöző szerveknek eredménytelen eljárásuk esetére folyamatosan kártérítési felelősséggel kellene számolniuk, nincs jogszabályi alapja. Az indokolás külön részletesen foglalkozott a vád alappilléret jelentő szakértői véleménnyel. Ezzel kapcsolatban – többek között – kiemelte, hogy a szakértő által hiányolt iratok több év elteltével épp a vádlottaktól kerültek elő, azaz az ő birtokukban voltak annak ellenére, hogy állítólag az összes iratait lefoglalta a nyomozóhatóság. Megjegyezte továbbá, hogy a büntetőeljárás azon okból nem tekinthető szakmaiatlannak és felróhatóknak, mert olyan tanúvallomásokon alapul, amiket később visszavontak. Míg a büntetőeljárás szakszerűségével kapcsolatos szakértői véleményre nézve kifejtette, hogy annak tulajdonított jelentőséget, hogy a bíróság nem szüntette meg az eljárást.
- [13] Az elsőfokú bíróság a vagyoni kárigényekkel kapcsolatban összességében azt állapította meg, hogy azok nem a büntetőeljárás miatt keletkeztek (így pl.: a felszámolási eljárás hamarabb megindult, mint a büntetőeljárás) hanem azért, mert az Alföld Fűszért Rt. egyes hitelezői, továbbá közel ötven százaléku tulajdonosa nem támogatta sem az adósságrendezi tervet, sem a reorganizációt. A támogatás hiánya pedig nem okozata, hanem éppen oka volt a büntetőeljárásnak. Az üzleti jóhírnév sérelmével összefüggésben az indokolás kifejtette, hogy az indítványozók társadalmi megbecsülését a nyomozás való ténye sértette, nem pedig annak valamilyen színben történő feltüntetése. Utalt továbbá a PK. 14. számú állásfoglalásban foglaltakra, amely szerint a sajtó jogosult tájékoztatást nyújtani a büntetőeljárás állásáról, és azt megtehetik maguk a hatóságok is. A nem vagyoni kártérítési igényekkel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy az indítványozók a tájékoztatással kapcsolatos személyiségi jogsértés megállapítását kérték, a nem vagyoni kárukat azonban nem erre, hanem magának a büntetőeljárásnak a jogellenességére alapították. Mivel a büntetőeljárás lefolytatása az alpereseknek nem volt felróható, ezért nem volt megállapítható a sajtóközlemények jogsértő jellege sem.
- [14] Az indítványozók fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az indítványozók által egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét 7 500 000 Ft-ra leszállította. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete vonatkozásában a fellebbezés kisebb részben, a perköltség megállapítását érintően alapos, egyébként alaptalan. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével teljes egészében, az indokolásban kifejtett érveivel nagyobb részben egyetértett.
- [16] A másodfokú bíróság részletesen foglalkozott az indítványozók eljárási kifogásaival. A jogerős ítélet megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan osztotta ki a bizonyítási terhet és megfelelően vizsgálta, hogy az érintettek eleget tettek-e az e szerinti bizonyítási kötelezettségüknek, mindezek alapján azt állapította meg, hogy eljárási okból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt alap. Megállapította továbbá – egyezően az elsőfokú ítélettel –, hogy az indítványozók nem tudták bizonyítani az alperesek eljárásának jogellenességét. A jogerős ítélet a nyomozás és a vádemelés, mint magatartásösszesség jogellenességével kapcsolatban teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróság indokait. A jogerős ítélet megállapította, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani azon állításaikat, hogy a feljelentések megtétele vagy a felszámolási kérelmek benyújtásához az alperesek ténykedése vezetett volna.
- [17] Az indítványozók szintén nem bizonyították, így nem találta helytállónak azt az indítványozói állítást, mely szerint a bizonyítás igazolására kizárólag a titkos nyomozás irataiban voltak találhatóak a bizonyítékok, amelyek megismerését a II. rendű alperes rosszhiszemű magatartása akadályozott meg. A jogerős ítélet indokolása továbbá azt is kifejtette, hogy a titkos nyomozás iratainak selejtezése a perbeli bizonyítás szempontjából irreleváns, miután ezen eljárás során keletkezett iratok semmilyen formában nem képezték az Indítványozó V. ellen indult büntetőeljárás részét, az abban keletkezett iratok nem kerültek felhasználásra. A jogerős ítélet kiemelte továbbá, hogy a nyomozás során folytatott egyes eljárási cselekmények közül a gyanúsítottakkal szembeni kényszerintézkedés elrendelése nem az alperesek döntése volt, ezért ebből eredő káraikat még annak jogellenessége esetén sem érvényesíthették volna az alperesekkel szemben. Nem találta alaposnak továbbá a nyomozás során folytatott egyéb tevékenységek, így a tanúk kihallgatása, a szakértők kirendelése, illetve az iratok lefoglalása körében előadott indítványozói érveket sem. Megállapította továbbá, hogy a vádlottak javára szolgáló információk visszatartására utaló körülmény nem vált bizonyítottá. A jogerős ítélet szerint nem nyert igazolást, hogy a nyomozásra és a vádemelésre nem a rendelkezésre álló iratok és nem a vádhatóság szakmai meggyőződése, hanem valamilyen prekonceptió alapján került volna sor.
- [18] A jogerős ítélet ugyanakkor kifejtette azt is, hogy nem értett egyet azzal az alperesi állásponttal, hogy az alperesek munkavégzése során nem előírás a megfelelő szakmaiság, csupán a törvényi előírások betartása szükséges az eljárás jogszerűségéhez. Ehhez képest kifejtette, hogy a vádemelés szakmai színvonala képezhetette

az eljárás tárgyát, azt szükséges volt vizsgálni. A másodfokú bíróság összességében arra a következtetésre jutott, hogy a vádirat benyújtásakor rendelkezésre álló adatok kellő alapot nyújtottak annak megállapítására, hogy a meggyanúsított személyek tevékenysége, magatartásuk összessége megfeleltetheti a vádban meghatározott büntetőjogi tényállásokat. Hangsúlyozta, hogy önmagában az I. rendű alperes szakmai meggyőződésének helytelensége még nem jelenti egyben eljárása jogszerűtlenségét, illetve jogellenességét. Külön kiemelte, hogy az Indítványozó V. által hivatkozott reorganizációs terv nem volt készen, az fizikai formában nem jelent meg. A másodfokú bíróság az indítványozók koncepciók eljárására vonatkozó álláspontjával szemben azt is megállapította, hogy azt cáfolja, hogy az I. rendű alperes a bírói szakban a módosuló tényállásra tekintettel több vádpont tekintetében ejtette a vádat, vagyis nem ragaszkodott elvtelenül a vádlottak elítéléséhez. A jogerős ítélet szerint összességében az alpereseknek a nyomozás és a vádirat benyújtása során tanúsított magatartásának jogellenessége nem volt megállapítható. Az indítványozóknak a jóhírnév megsértésére alapított keresetere vonatkozóan a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú ítéletben foglaltakat. Összességében a jogerős ítélet arra az álláspontra helyezkedett, hogy az indítványozók keresete sem a személyhez fűződő jog, sem a közigazgatási, rendőrségi, ügyészségi jogkörben okozott kártérítés vonatkozásában nem volt alapos, azok nem álltak meg, ezért az igényelt jogkövetkezményekre a jogerős ítélet szerint szükségtelen lett volna bizonyítást lefolytatni, így az ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványokat az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el.

- [19] A jogerős ítélet ellen az indítványozók mint felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresettel egyező tartalmú új ítélet meghozatalát. Másodlagosan kérték a kereset jogalapjának közbenső ítélettel történő megállapítását és a kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróságnak az eljárás lefolytatására való utasítását. Harmadlagosan kérték, hogy a Kúria helyezze hatályon kívül a jogerős ítéletet és rendelje el az új eljárás lefolytatását az elsőfokú bíróság számára új határozat meghozatalával. Részletesen kifejtett álláspontjuk szerint ugyanis az eljáró bíróságok a tényállást hiányosan állapították meg és abból helytelen következtetéseket vontak le.
- [20] A Kúria ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Annak indokolása kifejtette, hogy a korábbi másodfokú hatályon kívül helyező ítélet – szemben az indítványozók előadásával – nem állapította meg az indítványozók követelésének jogalapját. Megerősítette a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint önmagában az, hogy az indítványozóknak az ezt megelőző másodfokú eljárásban előterjesztett pontosított keresetét tárgyalásra alkalmasnak ítélte, önmagában még nem jelenti azt, hogy a pontosított kereset jogalapját a hatályon kívül helyező végzés megállapította volna.
- [21] A jogerős döntéssel egyezően megállapította, hogy az indítványozók ténylegesen nem tudták bizonyítani, hogy a feljelentések megtétele vagy a felszámolási eljárás megindítása az alperesek tevékenysége miatt következett be, vagy arra az ő pressziójuk miatt került volna sor. Továbbá helyesen mutatott rá a jogerős ítélet, hogy az egyáltalán nem került igazolásra, hogy ez utóbbira nézve a titkos nyomozás iratai lehettek volna az egyedüli bizonyítékok. Szintén egyetértett a jogerős ítélet azon következtetésével, hogy a gyanúsítottakkal szembeni kényszerintézkedés elrendelése az adott bíróság magatartása volt, ezért az abból adódó károkat, hátrányokat nem lehet az alperesekre terhelni. Kifejtette továbbá, hogy a kényszerintézkedés jogi tartalma nem a polgári bíróság elé tartozó kérdés, ezért abban nem foglalhatott állást. A kúriai ítélet megállapította, hogy az indítványozók a felülvizsgálati kérelmükben alapvetően a jogerős ítélet mérlegelési tevékenységét támadták. Erre nézve azonban annak indokolása hangsúlyozta és részletezve bemutatta, hogy az egyetlen vonatkozásban sem volt kirívóan okszerűtlennek tekinthető. A kúriai ítélet összességében megállapította, hogy a jogerős ítélet nem tévedett akkor, amikor a vádlottak felmentésével végződött büntetőeljárásban a nyomozás és a vádemelés során eljáró alperesek jogellenes, felróható magatartására való megalapozott következtetést nem tudott levonni. A felperesek személyhez fűződő jogának sérelmével összefüggésben kiemelte, hogy a sajtóközlemények tekintetében csak és kizárólag az vizsgálható, hogy azok összhangban álltak-e az eljárás aktuális állásával, ugyanakkor ezt az indítványozók maguk sem vitatták. Továbbá arra is helyesen mutatott rá a jogerős ítélet, hogy az alperesek a sajtóval közölt tényeken túlmenően a cikkek megfogalmazásáért nem tehetők felelőssé.
- [22] Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati ítélet a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, miután álláspontja szerint az indítványozók keresete sem a személyhez fűződő jog, valamint közigazgatási, rendőrségi, vagy ügyészségi jogkörben okozott kártérítésre vonatkozóan (jogellenesség hiányában) nem volt megalapozott. Megerősítette, hogy jogalap hiányában az eljáró bíróságok megalapozottan utasították el a bizonyítási indítványok teljesítését mind az okozati összefüggés, mind a bekövetkezett kár nagysága tekintetében. A felülvizsgálati bíróság szerint a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen, logikai hiba nélkül mérlegelte, döntését pedig kellő mértékben megindokolta, ezért a jogerős ítélet érdemben helytálló.

- [23] 1.5. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz – az Abtv. 27. §-ára alapított – alkotmányjogi panaszukban a Kúria Pfv.IV.20.604/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve, miután nézetük szerint az sérti az Alaptörvény a VI. cikk (1) bekezdése szerinti jóhírnevüket, az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adataik védelméhez való jogukat, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogukat, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat, az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésébe foglalt ártatlanság védelméhez való jogukat, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogukat.
- [24] Az indítvány részletes indokolást tartalmaz annak befogadhatóságára nézve, majd ezt követően részletesen bemutatja a polgári peres eljárás releváns cselekményeit, továbbá hangsúlyozza az annak előzményeül szolgáló büntetőeljárás példastatuálási jellegét, valamint utal a büntetőeljárás során az ügyészség szakmai hozzáértésének alapvető hiányára. Az indítványozók álláspontja szerint a büntetőeljárás során a nyomozóhatóság jogellenesen kereste meg az üzleti partnereit olyan tartalommal, amely prejudikálta a gyanúsítottakat, erre nézve a bíróságok, így a Kúria döntése sem foglalt állást. Az indítvány részletesen kifejtett álláspontja szerint a büntetőeljárás során a gyanúsítások is jogellenesek voltak, nem állhatott fenn alapos gyanú. Az indítvány érvelésében részletesen bemutatja, hogy nézete szerint az alperesek sajtótájékoztatásai az indítványozókat sértő, valótlan tényeket állítottak és híreszteltek, illetve való tényt hamis színben tüntettek fel. Az indítvány szerint a vádirat elemei olyan hiányosságokban szenvedtek, mely az indítványozók alapjogát sértette. Továbbá érvelést tartalmaz a tekintetben, hogy a II. rendű alperes a per folyamán a titkos nyomozásra vonatkozó bizonyítékokat megsértően leselejtezte, majd azok hiányát az indítványozók mint felperesek terhére értékelték. Az indítvány álláspontja szerint az ítéletek tényállása konkrét tévedéseket, csúsztatásokat, iratellenes megállapításokat tartalmaz, vagy épp nem tartalmaz semmilyen megállapítást, hiányosak a gyanúsítás, a sajtótájékoztatások, az iratfoglalások, továbbá a lefoglalt iratok visszaszolgáltatásának jogellenes elmaradása, a titkos nyomozás iratainak leselejtezése. Ezért a nem valóságú, iratellenes tényállásra alapított ítéletek sértik a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdése és a 221. § (1) bekezdése rendelkezéseit. Utalt továbbá – többek között – arra, hogy a jogerős ítélet iratellenes, továbbá a bizonyítási teher téves telepítése az ügy érdemére kiható olyan lényeges eljárási szabálysértés, amelyet a kúriai döntés nem bírált el, ezen túl a perben rendelkezésre álló, általa pontosan megjelölt tanúvallomásokat a bíróságok ítéletei jogellenesen mellőzték.
- [25] Az indítvány az Indítványozó V. tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésébe foglalt ártatlanság védelmének sérelmével összefüggésben előadott érvelése az alkotmánybírósági, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatának részletes bemutatását követően előadta, hogy az eljáró hatóságok több eljárási cselekménye is megsértette azt. Itt is kifejtette, hogy az egész ügyet példastatuálási céllal kezdeményezték a hatóságok, továbbá a gyanúsításra a bűnösséget alátámasztó konkrét bizonyítékok hiányában került sor. Álláspontja szerint az alapos gyanú jogállamban nem jelenti azt, hogy kísérleti jelleggel tesz ki egy személyt a büntetőeljárás hátrányos következményeinek. Ennek során utalt továbbá arra, hogy a bűnösséget a nyomozóhatóság prejudikálta az Indítványozó V. vonatkozásában harmadik személyek felé. Az indítványozóknak az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való joguk sérelmét – az Alkotmánybíróság gyakorlatára utalást követően – a büntetőeljárás koncepció, példastatuálási jellegével indokolta.
- [26] Az indítvány Alaptörvény VI. cikk (1) és (2) bekezdésébe foglalt jóhírnevhez, valamint személyes adatok védelméhez való joga sérelmét a büntetőeljárás során a hatóság részéről a sajtónak adott nyilatkozataira vezette vissza. Az Indítványozó V. álláspontja szerint a büntetőeljárás során eljáró hatóságok (a peres eljárás alperesei) jogellenesen hozták nyilvánosságra a sajtóban a büntetőeljárás során nevét mint személyes adatát a hatósági nyilatkozatok alapján, ezzel sérült a jóhírnevhez és az ártatlanság védelméhez való joga. Álláspontja szerint a hatóságoknak az eljárás aktuális állásáról tett nyilatkozatai csak abban az esetben nem sértik az eljárással érintett személyek jóhírnevhez fűződő jogát, ha az eljárás aktuális állása a tényeknek megfelel, ezt azonban cáfolta az indítvány. Az indítvány a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét a büntetőeljárás jogellenessége okán állította. Érvelése szerint a megismételt eljárás során az ítéletek nem indokolták meg, hogy az előző eljárásban az indítvány szerint részjogerőssé vált kereset jogalapjától, amely álláspontjuk szerint a jogellenességet megállapította, miért tértek el. Ismételten utalt a tényállási elemek iratellenességére, amely az indítvány hivatkozása szerint sértette az indítványozóknak a bíróságok előtti egyenlő elbíráláshoz való jogát, illetve a fegyverek egyenlőségének az elvét. Emellett ismételten előadta, hogy a titkos nyomozás iratainak leselejtezése miatt bizonyítani nem tudott tényeket a bíróság az indítványozók terhére értékelte. Továbbá az indítvány hivatkozása szerint a megismételt peres eljárás során eljáró bíróságok több eljárási hibát is vétettek, nem az új

eljárásra utasító másodfokú végzés szerint folytatták le a bizonyítást, a bizonyítékok értékelését egyoldalúan, az előbbiek szerinti alapjogot sértő módon végezték, az ítéleti tényállást nem a keresetnek megfelelően állapították meg, az eltérést nem indokolták, az indítványozók beadványaiban foglaltakat nem bírálták el, így a bíróságok ítéletei hiányosak maradtak. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jogorvoslathoz való joguk sérelmét azzal indokolták, hogy a megismételt eljárásban a bíróságok lényeges tényállási elemeket nem bírálták el, így pl. hogy az indítványozók mit állítottak, a perben, vagy éppen, hogy a tanúvallomások milyen tényállást bizonyítanak. Továbbá az indítványozók által állított tényálláshoz képest eltérő tényállást milyen bizonyítékok mérlegelése alapján állapították meg. Az indítvány álláspontja szerint ezen hiányosságok súlyosan korlátozták az indítványozók jogorvoslathoz való jogát.

- [27] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [28] 3. Az Alkotmánybíróság fenti vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [29] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a felülvizsgálati ítéletet 2019. szeptember 9-én vették át jogi képviselőjük útján, míg az alkotmányjogi panaszt 2019. november 8-án érkezett az elsőfokú bíróság, így az, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti hatvan napos határidőben került benyújtásra.
- [30] Az indítványozók jogi képviselővel járnak el, aki meghatalmazását csatolta. A felülvizsgálati jogkörben hozott kúriai ítélet jogorvoslattal nem támadható, így az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették. A kérelmezők az alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, és érintettségük – mivel a támadott felülvizsgálati ítélettel lezárt eljárásban félként vettek részt – fennáll.
- [31] 3.2. Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti, a határozott kérelemre vonatkozó feltételeket csak részben teljesíti, az alábbiak szerint. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia; a kérelem – többek között – akkor határozott, ha egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy mi az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényege, valamint, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [ld. Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja]. Az indítvány ugyanakkor csak általánosságban ismerteti a jogorvoslathoz való, valamint az ártatlanság vélelméhez való alapjogok tartalmát, azonban azt, hogy a Kúria döntése konkrétan hogyan sérti az indítványozók alapjogait, nem fejti ki. (Meggjegyzí továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az ártatlanság vélelmének sérelmét az indítvány valójában csak az Indítványozó V. vonatkozásában állította, ugyanis a nyomozóhatóság részéről gyanúsítottként őt vádolták.) Az Alkotmánybíróság a fentiekén túl rámutat arra, hogy következetes gyakorlata alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, ebből következően nem terjed ki a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra, így nem hozható összefüggésbe a felülvizsgálat során hozott bírói döntéssel {összefoglalóan lásd: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60], legutóbb példálul: 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [16]}.
- [32] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet kell tartalmaznia, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell felvetnie. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [33] Az indítványozók által alkotmányjogi panaszukkal az Alaptörvény VI. cikk (1) és (2) bekezdéseinek, a XXIV. cikk (1) bekezdésére, továbbá a XXVIII cikk (1) bekezdése sérelme folytán támadott felülvizsgálati ítélet – utalva a másodfokú jogerős ítélet indokolására is – részletesen kifejtette, hogy a Kúria álláspontja szerint az ügyben miért került sor a felülvizsgálati kérelem elutasítására. Megállapítható, hogy a Kúria és (a jogerős döntés)

az indítvány állításával ellentétben részletesen foglalkozott az indítványozók alkotmányjogi panaszában megjelölt érvekkel: egyenként (mind az indítványozók által felhozott jogellenességgel, hogy a korábbi eljárás jogalapjának volt-e tekinthető, mind a szakszerűtlen eljárásra vonatkozó állításokkal, a bizonyítékok értékelésével, továbbá az indítványozók által előterjesztett, de az eljáró bíróság által le nem folytatott bizonyítási indítványok vonatkozásában tartalmaznak indokolást, továbbá az alperesek sajtónyilatkozatai tekintetében, valamint az indítvány által állított prejudikáció stb. vonatkozásában) megindokolta, hogy miért nem tartja azokat megalapozottnak. Megállapította továbbá, hogy az indítvány által állított, az eljáró bíróságok által elkövetett eljárási szabályok megsértését az indítvány csak általánosságban állítja, azonban azokat konkrétan nem nevesíti. Az Alkotmánybíróság – a bírói döntések indokait kifogásoló alkotmányjogi panaszokat elbíráló korábbi döntéseihez hasonlóan – jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3056/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. [...] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indokolás [12], illetve 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]}” {3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Lásd összefoglalóan még: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9]; 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [14].

- [34] Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy bár az indítványozók a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként a jóhírnévhez való joguk, a személyes adataik védelméhez való jogaik, a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való joguk sérelmét jelölték meg, az alkotmányjogi panaszuk valójában a büntetőeljárás jogellenességének a megállapítására, azon keresztül pedig a polgári eljárások, így a jogerős másodfokú döntés és az azt helybenhagyó felülvizsgálati ítélet alapjául szolgáló tényállás felülbírálatára irányul. Az indítvány valójában nem alkotmányossági érveket tartalmaz, hanem a támadott bírói döntés alapjául szolgáló tényállás cáfolatára vonatkozó ellenérveket sorakoztat fel. A fent kifejtettek alapján azonban az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy jelen ügyben sem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a Kúria döntése szakmailag megalapozott volt-e. E kérdés ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést, hanem a tényállás törvényességi felülvizsgálatát, és az alapul fekvő polgári ügy újbóli eldöntését jelentené, ami által az Alkotmánybíróság a polgári bíróság szerepét venné át. Önmagában ugyanis az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt felülvizsgálati döntést (valamint tartalma szerint a felülvizsgálati ítélet által hatályában fenntartó jogerős másodfokú döntést) törvényességi szempontból tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés.
- [35] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a vizsgált ügyben nem talált olyan körülményt, amelyet a felhívott alapjogokkal összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként értékelhetne, ezért az indítványt nem tudta befogadni.
- [36] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 52. § (1) bekezdése, illetve az (1b) bekezdésének *b)* és *e)* pontjainak, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *f)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1960/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3359/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Balassagyarmati Törvényszék 14.Bf.36/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Balassagyarmati Törvényszék 14.Bf.36/2019/8. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.
- [2] 2. Az indítványozó magánvádlóként tett feljelentést a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalalmazás vétsége miatt.
- [3] Az indítványozó álláspontja szerint a terhelt egy 2014-ben tett rendőrségi tanúvallomása, illetve egy privát telefonbeszélgetés során olyan kifejezéseket használt, amelyek őt szülői minőségében sértették és így a becsület csorbítására alkalmasak.
- [4] 2.1. A magánvádas büntetőügyben a Balassagyarmati Járásbíróság az 1.B.91/2018/4. számú ítéletével a terheltet felmentette a rágalalmazás vétsége miatt emelt vád alól. A bíróság az indokolásában rámutatott, hogy a becsület csorbítására való alkalmasságot objektív módon kell megállapítani; nem a sértett egyéni megítélése, értékrendje, hanem a társadalomban kialakult általános megítélés alapján. A bíróság megítélése szerint a tényállítások olyan kontextusban hangzottak el, amelyek nem az indítványozó személyiségét, életmódját hivatottak minősíteni.
- [5] 2.2. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék a támadott döntésben a fellebbezést nem találta alaposnak, az elsőfokú bíróság ítéletét csak annyiban változtatta meg, hogy a terheltet két rendbeli rágalalmazás vétsége miatti vád alól tekintette felmentettnek. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a tényállásban megjelölt cselekmények nem merítik ki a rágalalmazás vétségét. A felmentés indokaival a törvényszék mindenben egyetértett.
- [6] 2.3. Az ítélettel szemben az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapítva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, kérve a Balassagyarmati Törvényszék 14.Bf.36/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [7] Az indítványozó – az alkotmánybíróági gyakorlatot részletesen bemutatva – a jó hírnévhez való jog sérelmét abban látta, hogy a járásbíróság a becsület csorbítására való alkalmasság megítélésére vonatkozó elveket nem alkalmazta helyesen: objektív módon alkalmasak a terhelt közlései a becsületének a csorbítására. Hozzátette, hogy nem közszereplő, így rá a magasabb szintű tűrés kötelezettség nem vonatkozik. Az indítványozó álláspontja szerint a jó hírnévhez való jogának korlátozása ok nélküli és önkényes volt.
- [8] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az indítványozó abban látta, hogy a bírói döntések az indokolási kötelezettségnek nem tettek eleget: a támadott döntés nem tett eleget annak a kötelezettségnek, hogy a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet kellő mélységben bírálja felül, és ennek indokait részletesen mutassa be. Az indítványozó szerint nem felel meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, hogy a másodfokú döntés a terhelt felmentését csupán az elsőfokú döntés helyességére tekintettel hagyja helyben.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 30. § (2) bekezdése szerint döntés közlésének elmaradása esetén az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő a tudomásszerzéstől, vagy az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől számított hatvan nap. Az indítványozó 2019. november 6-án vette át a jogerős döntést és az alkotmányjogi panaszt 2020. január 3-án – határidőben – adta postára.
- [11] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.
- [12] 3.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jogoknak minősülnek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesítése esetén) alapítható alkotmányjogi panasz.
- [13] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [14] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja, hogy az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig felsorolja a határozottság követelményeit az alkotmányjogi panasz esetén. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelemnek tartalmaznia kell indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az indítványozó teremt-e okozati összefüggést az Alaptörvény VI. és XXVIII. cikkei és a sérelmezett bírói döntés között.
- [16] 3.3. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése kapcsán az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. Az Alaptörvény értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.” A magánélethez, illetve a jó hírnévhez való jog valóban ütközhet a véleménynyilvánítás szabadságával; ilyen esetekben a bíróságoknak, végső soron az Alkotmánybíróságnak kell a kollíziót feloldania.
- [17] Az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörében az Alkotmánybíróságnak arról kell döntenie, hogy a bírói döntés sértette-e az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát. A támadott bírói döntés az indítványozó által magánvádlóként kezdeményezett büntetőeljárásban a terheltet felmentette. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése nem biztosít jogot a sértettnek a büntetőeljárás lefolytatására vagy a terhelt büntetőjogi szankcionálására. „A bűncselekmény elkövetése esetén az állami büntető igény érvényesítése és az elkövető megbüntetése ugyanis nem a sértettnek, hanem az államot illeti. A büntető igény érvényesítése tehát állami feladat, így sem a sértettnek, sem más harmadik személynek nincs alkotmányos alapjoga a büntető igény érvényesítésének kikényszerítésére és az elkövető megbüntetésére.” {Az Alkotmány hatálya alatti gyakorlatot megerősítette: 3014/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [18] Általánosságban kijelenthető, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből valóban következik alanyi jogosultság a jó hírnév sérelmével szembeni fellépésre, de arra nem, hogy ez a fellépés a büntetőjog eszközrendszerével történjen. „A sértettnek nincs ugyanis alanyi joga arra, hogy az állam büntető hatalmának gyakorlását kikényszerítse” {3103/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [28], legutóbb 3030/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [32]}.
- [19] 3.4. Az Alaptörvény XXVIII. cikkének sérelmét állító indítványi elemmel összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá.

- [20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”. E jog sérelmét az indítványozó abban látta, hogy – hivatkozása szerint – a másodfokú bíróság nem rögzítette részletesen, hogy az elsőfokú bíróság döntésével miért ért egyet.
- [21] A tisztességes eljáráshoz való jogból valóban következik, hogy a jogot, kötelezettséget megállapító bírósági döntést indokolni kell {legutóbb: 3294/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a tényállás feltárása, az azokból levonható következtetés levonása az általános hatáskörű bíróság feladata, azt az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül” {pl. 3063/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikkével összefüggésben az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja, hogy a bíróság mérlegelés alapján helyes eredményre jutott-e, csupán azt, hogy a döntését megindokolta-e. Sem az eljárási törvényekből, sem a tisztességes eljáráshoz való jogból nem következik, hogy a másodfokú bíróságnak új bizonyítást kellene lefolytatnia. Az része az indokolási kötelezettségnek, hogy ismertesse, milyen jogi vagy ténybeli okokból tér el a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével, azt viszont nem kell ugyanilyen részletességgel kifejtenie, hogy azzal miért ért egyet.
- [22] Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a másodfokú ítéletnek az a fordulata, hogy „a felmentés indokaival a törvényszék mindenben egyetértett” önmagában is eleget tesz az indokolási kötelezettségnek; ez a mondat ugyanis azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság azokat a tényeket és jogi érveket tartotta irányadónak, mint amiket az elsőfokú bíróság a döntése indokolásában kifejtett, és azokból ugyanazt a következtetést vont le. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy ezen felül a támadott döntés részletesen is tartalmazta, hogy miért ért egyet az elsőfokú döntéssel: a bizonyítékok összefüggő értékelése alapján határozta meg a tényállást, a bizonyítékértékelő tevékenységben nincs logikai hiba, a jogszabályt helyesen állapította meg és hogy a terhelt magatartása kimerítette a bűncselekményt. A másodfokú döntés arra is utalt, hogy az indítványozó érvelését milyen okból nem fogadta el.
- [23] Megállapítható tehát, hogy a támadott döntésben a bíróság rögzítette döntésének indokait, így nem veti fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.
- [24] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által hivatkozott kérdésekben az Alkotmánybíróságnak egységes, kialakult gyakorlata van, és az indítvány nem veti fel az alaptörvényellenesség kételyét. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a alapján az indítványt nem fogadta be, és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/166/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3360/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 11.Bv.1517/2017/16. számú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék 1.Bpkf.1196/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kovács Arthur ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó fogvatartott kártalanítási kérelmet terjesztett elő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. április 17. napján, 2011. augusztus 9. napja és – az utóbb módosított kérelme alapján – 2016. december 31. napja közötti időszak tekintetében a Szegedi Fegyház és Börtönnél. Kérelmében hivatkozott a jogszabályban előírt élettér hiányára, valamint az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre.
- [3] Kérelmét az indítványozó jogi képviselőjén keresztül korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJB) is benyújtotta 2015. május 4. dátummal, amelyet nyilvántartásba vettek.
- [4] A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, ugyanis a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdése szerint a kártalanítás előfeltétele, hogy az elítélt a Bv. tv. 144/B. § szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt nyújtson be a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.
- [5] Az elsőfokú bíróság megjegyezte még, hogy a fogvatartott a 2017. január 1. napjától kezdődő időszakra nézve újabb kártalanítási eljárást kezdeményezett az intézet parancsnokához intézett Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz útján, amely viszont a Szegedi Törvényszék külön eljárásának tárgyát képezi.
- [6] 1.2. Az indítványozó és jogi képviselőjének fellebbezését a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék alaptalannak találta, és az elsőfokú döntést az 1.Bpkf.1196/2019/2. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Bv. tv. 144/B. §-a szerinti panasz benyújtását elmulasztotta a fogvatartott, amely az előfeltétele a kártalanítási kérelemnek a 2017. január 1. napját követően is folyamatosan jogsértő helyzetben lévő személyek esetén [Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdés].
- [7] A másodfokú bíróság azt is kiemelte, hogy a Bv. tv. 436. §-ban foglalt átmeneti rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, tekintettel arra, hogy az indítványozó esetében a fogvatartás és az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények folyamatosak voltak, 2017. január 1. napja után is megszakítás nélkül tölti szabadságvesztését, tehát a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása kötelező előfeltétel a kérelmet megelőzően, vagy legkésőbb azzal egyidejűleg.
- [8] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 11.Bv.1517/2017/16. számú elsőfokú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bpkf.1196/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.

- [9] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elve sérült, ugyanis a támadott végzések a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütköztek azzal, hogy az eljáró bíróságok olyan magatartást nyilvánítottak jogellenessé és olyan körülményeket értékeltek az indítványozó terhére, amely kötelezettségek nem terheltek. A Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása a 2017. január 1-től hatályos módosítással vált a kártalanítási kérelem kötelező előfeltételévé, így az indítványozót az ezt megelőző időszakban tehát nem terhelte panasztételi kötelezettség, a bíróságok mégis elutasították a kérelmét. Ezzel kapcsolatosan az indítványozó hivatkozott a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozat indokolására, amelyben az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a visszaható hatályú jogalkalmazással kapcsolatosan is megállapítható az alaptörvény-ellenesség, amennyiben jogviszony vagy jogvita létrejöttkor olyan jogszabályt alkalmaznak, ami még nem hatályos vagy nem létezik.
- [10] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség sérelme kapcsán kifejtette, hogy az eljáró Szegedi Törvényszék azonos tényállás mellett, azonos jogszabályt alkalmazva, az eddigi gyakorlathoz képest eltérő döntést hozott. Nem helytálló az indítványozó véleménye szerint az, hogy a korábban kelt ügyekben helyt adtak a kérelmeknek és megítélték a kártalanítást, majd ezzel teljesen ellentétes módon az ugyanilyen alapokon fekvő jelen ügyben viszont érdemi vizsgálat nélkül elutasították, miközben más hazai bíróságok ilyen kérelmeket érdemben vizsgálnak és kártalanítást ítélnak meg. Ennek folyományaként jelen panasz indítványozóját nem kezelték egyenlő módon azon kérelmezőkkel, akiknek ügyében szintén a Szegedi Törvényszék járt el, csak korábban, illetve olyan kérelmezőkkel, akiknek a kérelmét más törvényszék bírálta el.
- [11] 2.3. A XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban előadta, hogy véleménye szerint az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény jelen ügyre irányadó rendelkezéseit.
- [12] Az indítványozó álláspontja szerint a Bv. tv. 436. § (10)–(11) bekezdésének okszerűtlen és téves értelmezése abból ered, hogy a Szegedi Törvényszék általi törvényértelmezés folyományaként az elítéltnek a Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt kellett volna benyújtani a kérelem elbírálásához, pedig a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az EJEH-hez benyújtott kérelem esetén [Bv. tv. 436. § (10) bekezdés *b*) pont] ezen feltétel nem alkalmazható.
- [13] Ennek kapcsán utalt arra az indítványozó, hogy a Bv. tv. 436. § (10) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezések egyértelműen azt rendelik, hogy kedvezményes elbírálásban részesüljenek az elítéltek azon csoportjai, akik az EJEH-hez nyújtottak be kérelmet alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt.
- [14] Az indítványozó szerint a támadott döntésekben kifejtett okszerűtlen értelmezés szembement a hazai bíróságok következetes gyakorlatával. Ezen felül önkényes volt a jogértelmezése a bíróságnak, amelynek eredménye sem nyelvtani, sem logikai úton nem következik a jogszabály szövegéből és annak céljából. Ennek alátámasztásául több korábbi, a Szegedi Törvényszék és más bíróságok előtt folyamatban volt kártalanítási eljárás során hozott döntésre hivatkozott.
- [15] Az indítványozó álláspontja alapján közös volt ezekben az ügyekben, hogy az alábbi három feltételnek megfeleltek. A kártalanítási kérelem alapjául szolgáló fogvatartási időszak kezdőnapja 2017. január 1. napja előtti, a zárónapja 2016. december 31. utáni. A kérelmező panaszt nyújtott be az EJEH-hez, amely panaszt 2017. január 1. előtt lajstromba vettek, ezen kívül közös volt még, hogy a kérelmező nem terjesztett elő panaszt a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet parancsnokához az alapvető jogait sértő elhelyezési körülmények miatt.
- [16] Ilyen esetekben az eljáró bíróságok úgy bíráltak el a kártalanítási kérelmeket, hogy a kérelmi igény záró időpontjaként 2016. december 31. napját (vagy egyes bíróságok a kérelem benyújtásának napját) vették figyelembe, ugyanakkor a kérelmet érdemben vizsgálták és az egyéb feltételek fennállása esetén kártalanítást ítélték meg a kérelmezők számára. Tehát jelen kérelmet az indítványozó álláspontja szerint a 2011. augusztus 9-től 2016. december 31-ig terjedő időszak tekintetében érdemben kellett volna vizsgálni.
- [17] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

- [18] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [19] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, a XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [20] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [21] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [22] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [23] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította ennek kapcsán, hogy az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből eredeztethető visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma és az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésben foglalt törvény előtti egyenlőség, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírói eljáráshoz való jog vonatkozásában is kizárólag a bíróság törvényértelmezését vitatta.
- [25] 4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [26] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1633/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3361/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 14.Bv.860/2017/24. számú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék 6.Bpkf.1017/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kovács Arthur ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó fogvatartott kártalanítási kérelmet terjesztett elő alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt 2017. május 22. napján, 2008. augusztus 25. napja és – utóbb módosított beadványa alapján – 2016. december 31. napja közötti időszak tekintetében a Szegedi Fegyház és Börtönnél. Kérelmében hivatkozott a jogszabályban előírt élettér hiányára, valamint az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre.
- [3] Kérelmét az indítványozó jogi képviselőjén keresztül korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJEB) is benyújtotta 2016. január 8. dátummal, amelyet nyilvántartásba vettek.
- [4] A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, ugyanis a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdése szerint a kártalanítás előfeltétele, hogy az elítélt a Bv. tv. 144/B. § szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt nyújtson be a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.
- [5] 1.2. Az indítványozó és jogi képviselőjének fellebbezését a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék alaptalannak találta és az elsőfokú döntést a 6.Bpkf.1017/2019/2. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Bv. tv. 144/B. §-a szerinti panasz benyújtását elmulasztotta a fogvatartott, amely az előfeltétele a kártalanítási kérelemnek a 2017. január 1. napját követően is folyamatosan jogsértő helyzetben lévő személyek esetén [Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdés].
- [6] A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a Bv. tv. 436. §-ban foglalt átmeneti rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, tekintettel arra, hogy az indítványozó esetében a fogvatartás és az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények folyamatosak voltak, 2017. január 1. napja előtt azok nem szűntek meg, tehát a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása kötelező előfeltétele a kérelemnek.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 14.Bv.860/2017/24. számú elsőfokú végzése, valamint a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bpkf.1017/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint azok sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [8] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség sérelme kapcsán kifejtette, hogy az eljáró Szegedi Törvényszék lényegében azonos ügyben, azonos jogszabályt alkalmazva, az eddigi gyakorlathoz képest eltérő döntést hozott. Nem helytálló az indítványozó véleménye szerint az, hogy a korábban kelt ügyekben helyt adtak a kérelmeknek és megítélték a kártalanítást, majd ezzel teljesen ellentétes módon az ugyanilyen alapokon fekvő jelen ügyben viszont érdemi vizsgálat

nélkül elutasították, miközben más hazai bíróságok ilyen kérelmeket érdemben vizsgálnak és kártalanítást ítélnek meg. Ennek folyamánként jelen panasz indítványozóját nem kezelték egyenlő módon azon kérelmezőkkel, akiknek ügyében szintén a Szegedi Törvényszék járt el, csak korábban, illetve olyan kérelmezőkkel, akiknek a kérelmét más törvényszék bírálta el.

- [9] 2.2. A XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban előadta, hogy véleménye szerint az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény jelen ügyre irányadó rendelkezéseit.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a Bv. tv. 436. § (10)–(11) bekezdésének okszerűtlen értelmezése abból ered, hogy a Szegedi Törvényszék általi törvényértelmezés folyamánként az elítéltek a Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszt kellett volna benyújtani a kérelem elbírálásához, pedig a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy az EJEB-hez benyújtott kérelem esetén [Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pont] ezen feltétel nem alkalmazható.
- [11] Ennek kapcsán utalt arra az indítványozó, hogy a Bv. tv. 436. § (10) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezések egyértelműen azt rendelik, hogy kedvezményes elbírálásban részesüljenek az elítéltek azon csoportjai, akik az EJEB-hez nyújtottak be kérelmet alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt.
- [12] Az indítványozó szerint a támadott döntésekben kifejtett okszerűtlen értelmezés szembe ment a bíróságok országosan kialakult és következetes gyakorlatával, miközben az eltelt időszak alatt a jogszabályi szöveg nem változott. Önkényes volt a jogértelmezése a bíróságnak, amelynek eredménye sem nyelvtani, sem logikai úton nem következik a jogszabály szövegéből és annak céljából. Ennek alátámasztásául több korábbi, a Szegedi Törvényszék és más bíróságok előtt folyamatban volt kártalanítási eljárás során hozott döntésre hivatkozott.
- [13] Az indítványozó álláspontja alapján közös volt ezekben az ügyekben, hogy az alábbi három feltételnek megfeleltek. A kártalanítási kérelem alapjául szolgáló fogvatartási időszak kezdőnapja 2017. január 1. napja előtti, a zárónapja 2016. december 31. utáni. A kérelmező panaszt nyújtott be az EJEB-hez, amely panaszt 2017. január 1. előtt lajstromba vettek, ezen kívül közös volt még, hogy a kérelmező nem terjesztett elő panaszt a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet parancsnokához az alapvető jogait sértő elhelyezési körülmények miatt.
- [14] Ilyen esetekben az eljáró bíróságok úgy bíráltak el a kártalanítási kérelmeket, hogy a kérelmi igény záró időpontjaként 2016. december 31. napját (vagy egyes bíróságok a kérelem benyújtásának napját) vették figyelembe, ugyanakkor a kérelmet érdemben vizsgálták és az egyéb feltételek fennállása esetén kártalanítást ítélték meg a kérelmezők számára. Tehát jelen kérelmet az indítványozó álláspontja szerint ketté kellett volna osztani a 2016. december 31-ig terjedő időszak tekintetében érdemben vizsgálni.
- [15] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [16] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [17] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [18] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [19] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.

- [20] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította ennek kapcsán, hogy az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből eredeztethető visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma és az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésben foglalt törvény előtti egyenlőség, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vonatkozásában is kizárólag a bíróság törvényértelmezését vitatta.
- [23] 4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [24] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1634/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3362/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 10.Bv.2203/2018/32. számú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bpkf.1042/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Visontai Csongor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze: az indítványozó korábbi fogvatartott kártalanítási kérelmet nyújtott be 2017. június 7-i dátummal alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt, 2016. május 2-től a kérelem benyújtásáig terjedő időszak tekintetében a fogvatartás helye szerinti büntetés-végrehajtási intézetnél. Kérelmében hivatkozott a jogszabályban előírt élettér hiányára, valamint az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményekre.
- [3] Kérelmét az indítványozó jogi képviselőjén keresztül korábban az Emberi Jogok Európai Bíróságánál (a továbbiakban: EJB) is benyújtotta 2016. szeptember 27. dátummal, amelyet nyilvántartásba vettek.
- [4] A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, ugyanis a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdése szerint a kártalanítás előfeltétele, hogy az elítélt a Bv. tv. 144/B. § szerinti alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panaszt nyújtson be a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez.
- [5] 1.2. Az indítványozó jogi képviselőjének fellebbezését a másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék alaptalannak találta, és az elsőfokú döntést a 6.Bpkf.1042/2019/2. számú végzésével helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Bv. tv. 144/B. §-a szerinti panasz benyújtását elmulasztotta a fogvatartott, amely az előfeltétele a kártalanítási kérelemnek a 2017. január 1. napját követően is folyamatosan jogsértő helyzetben lévő személyek esetén [Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdés].
- [6] A másodfokú bíróság azt is kiemelte, hogy a Bv. tv. 436. §-ban foglalt átmeneti rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, tekintettel arra, hogy az indítványozó esetében a fogvatartás és az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények folyamatosak voltak 2017. január 1. napját követően is, ennél fogva azt nem lehet két részre bontani és a 2016. december 31. napját megelőző részben érdemben vizsgálni. Így tehát a Bv. tv. általános szabályait alkalmazva a 144/B. § szerinti panasz benyújtása kötelező előfeltétel a kérelmet megelőzően vagy legkésőbb azzal egyidejűleg.
- [7] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 10.Bv.2203/2018/32. számú elsőfokú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bpkf.1042/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert véleménye szerint sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [8] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében előadta, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes hatósági eljáráshoz, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérült, ugyanis az eljáró bíróságok tisztességtelen módon és alaptörvény-ellenesen alkalmazták a vonatkozó jogszabályhelyeket és utasították el a kártalanítási kérelmét.

- [9] Indokolásában az indítványozó kifejtette, hogy véleménye szerint miután korábban az EJEB-hez benyújtott kártalanítási kérelmet (amit nyilvántartásba vettek), a Bv. tv. 436. § (10) bekezdés *b*) pontja szerint kártalanításra lett volna jogosult, tekintettel arra, hogy erre az esetre ugyanezen jogszabályhely (11) bekezdése alapján a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése – amely előírja a kérelmet megelőző panasz kötelező voltát – nem alkalmazható.
- [10] Az indítványozó szerint tehát az eljáró bíróságok jogértelmezése, miszerint a 2017. január 1-jét követően is folyamatos fogvatartásban lévők számára a Bv. tv. 436. § foglalt átmeneti rendelkezései nem alkalmazhatóak és kötelező a Bv. tv. 144/B. § szerinti panasz benyújtása, kiterjesztő és ellentétes a jogalkotó szándékával, valamint az a törvényből sem következik.
- [11] Az indokolásban kifejtett álláspontjának alátámasztására példaként hivatkozott korábbi alkotmánybírói határozatra és hangsúlyozta, hogy az Alkotmánybíróság által kialakított gyakorlat szerint a tisztességes eljárás olyan mérce, amelyet az eljárás egészének figyelembevételével lehet és kell megítélni, valamint nem lehet olyan szükségesség, ami ezt arányosan korlátozhatja.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [13] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [15] Az indítványozó hivatkozott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is. A XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági végzések és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés. A panasznak ez az eleme így nem bírálható el érdemben.
- [16] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [17] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetősége nem állt fenn.
- [18] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő [lásd legutoljára: 3246/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [20] 4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így tehát nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.

[21] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1274/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3363/2020. (X. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1761/2018/7. számú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bagó-Rónai Ivett ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.
 - [2] Az indítványozó 2009. november 17. napjától – először előzetes letartóztatásának, majd szabadságvesztés büntetésének végrehajtása okán – folyamatosan (jelenleg is tartó) fogvatartását tölti, jelenleg a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó fogvatartása körülményei miatt 2018. július 10. napján jogi képviselője útján kártalanítás iránt kérelmet nyújtott be a Szegedi Fegyház és Börtönnél a 2009. november 17. napjától 2018. július 18. napjáig terjedő időszak vonatkozásában.
 - [3] Az indítványozó kérelmének a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 12.Bv.1761/2018/7. számú végzésében részben – a 2009. november 17. napja és 2016. december 31. napja közötti időintervallum tekintetében – helyt adott és 2349 napra kártalanítást állapított meg, míg ezt meghaladóan a kártalanítási igényt elutasította. A végzés indokolásának lényege szerint a 2017. január 1. napjától kezdődő időszakot azért nem vizsgálta érdemben az elsőfokú bíróság, mert a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése szerint ettől az időponttól kezdődően a kártalanítási igény benyújtásának feltétele, hogy a Bv. tv. 144/B. §-ában meghatározott panaszt terjesszenek elő. Mindezt az indítványozó nem tette meg, ezért csak a 2016. december 31. napjáig terjedő időszak tekintetében volt lehetőség érdemi vizsgálatra, mivel a Bv. tv. 436. § (11) bekezdés alapján erre az időszakra vonatkozóan az igény érvényesítésének nem előfeltétele a panasz előterjesztése.
 - [4] Az indítványozó és az ügyészség fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék az 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzésében az elsőfokú végzést megváltoztatta akként, hogy az indítványozó kártalanítási kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A másodfokú végzés indokolásának lényege szerint abban az esetben, ha az elítélt folyamatos, tehát 2017. január 1. napját követően is fennálló fogvatartása miatt, az említett időponttól kezdődően terjeszt elő kártalanítási kérelmet, akkor arra egységesen a Bv. tv. általános kártalanítási szabályait kell alkalmazni, amely szerint az elsőfokú bíróság által említett panasz előterjesztése is feltétel. Ezért annak hiányában a kártalanítási igény érdemi vizsgálat nélküli elutasításának volt helye.
- [5] 2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bpkf.618/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert a döntés álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a II. cikkét III. cikk (1) bekezdését és a XX. cikk (1) bekezdését.
 - [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a kifogásolt bírósági döntés folytán sérült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében garantált jogállamiság követelménye, mivel az eljáró bíróság olyan – azaz 2017. január 1. napját megelőző – időszak tekintetében is vizsgálta a panasz meglétét, amikor a jogszabály még hatályban sem volt.
 - [7] Indokolásában az indítványozó kifejtette azt is, hogy miután korábban az EJEB-hez benyújtott kártalanítási kérelmet (amit nyilvántartásba vettek), a Bv. tv. 436. § (10) bekezdés b) pontja szerint kártalanításra lett volna jogosult, de ezt az eljáró bíróság az említett jogértelmezésével megakadályozta, ami – amellet, hogy nyilvánvalóan a jogalkotó szándékával is ellentétes, egyben – a hatékony jogorvoslat lehetőségét is kizárta. Az Alaptörvény II. cikkében garantált emberi méltósághoz való jog és III. cikk (1) bekezdésében biztosított kényszer, embertelen, megalázó bánásmód és büntetés tilalmának a sérelme pedig azért következett be, mert éppen az említett alapjogokat ért sérelem kompenzálása maradt el a bírósági döntés eredményeként.

- [8] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [9] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be.
- [10] 3.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, II. cikk és III. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntést, indokolja annak Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítését.
- [11] Az indítványozó hivatkozott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is, ugyanakkor az alaptörvényi rendelkezés kapcsán semmilyen indokolást nem fejtett ki. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerint az indítványnak tartalmaznia kell az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, míg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerint indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az Abtv. említett feltételei az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem teljesültek, ezért az alkotmányjogi panasz – testi és lelki egészséghez fűződő jogot érintő részében – érdemi vizsgálatra alkalmatlan volt.
- [12] 3.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, II. cikk és III. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [13] Az egyedi ügyben való érintettség megállapítható, mivel az indítványozó a panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be. Megállapítható továbbá, hogy az indítványozónak a támadott határozattal szemben további jogorvoslati lehetőség nem állt fenn.
- [14] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [15] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő [lásd: 3360/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [22]; legutoljára: 3246/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így tehát nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [17] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. szeptember 29.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Varga Zs. András
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1403/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG NORMATÍV HATÁROZATAI, VALAMINT AZ EGYÉB SZERVEZETI, MŰKÖDÉSI ÉS SZEMÉLYI ÜGYEKBEN HOZOTT HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELNÖKÉNEK 5/2020. (IX. 30.) ELNÖKI UTASÍTÁSA

egyesbírók kijelöléséről

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 11. §-a alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 55. § (5) bekezdésben meghatározott eljárásban eljáró egyesbíróként 2020. szeptember 1-től 2020. december 31-ig terjedő időtartamra *dr. Dienes-Oehm Egon* és *dr. Juhász Miklós* alkotmánybírókat jelölöm ki.

Budapest, 2020. szeptember 30.

Dr. Sulyok Tamás s. k.

Alkotmánybírósági ügyszám: XXV/1660/2020.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető
HU ISSN 2062–9273